

Allmänna bestämmelser för IPO/BHP-prov arrangerade av Svenska Brukshundklubben

1. Reglernas tillämplighet mm

Dessa bestämmelser ska, utöver vad som stadgas i FCI:s regler för IPO (sid. 8 ff), tillämpas vid officiella IPO/BHP-prov inom Svenska Brukshundklubben.

Klasserna BHP 1, BHP 2 och BHP 3 är identiska med IPO 1, IPO 2 resp. IPO 3 och bägge utbildningsbeteckningarna kan utdelas vid samma prov. BSL består av spår- och lydndsdelarna i motsvarande IPO/BHP-klass.

Härutöver gäller i tillämpliga delar SKK:s stadgar, samt bestämmelser som utfärdats av myndighet.

Sammanförandet av hundar till utställning, prov och tävling ställer krav på såväl arrangör som ägare/förare av hund för att kunna upprätthålla ett gott skydd mot smittsamma sjukdomar och skador på människor, den egna hunden och andra djur. Det är också viktigt att resultatet av bedömningen inte påverkas av otillbörliga förhållanden.

2. Rätt att anordna prov m m.

Officiella prov i grenarna (IPO/BHP, BSL, BSP, IPO-FH och BH) anordnas av lokalklubb, rasklubb eller distrikt (distrikt endast SM) på uppdrag av FS.

Uppenbart åsidosättande av fastställda regler kan medföra att arrangör ej ges tillstånd att anordna prov under viss tid.

Vid prov som utlysts som rasklubbmästerskap gäller följande: Förare som är medlem i, och med hund hänförd till, aktuell rasklubb (och som alltså deltar i det i provet ingående mästerskapet) äger företräde. Vid maximering bland dessa gäller i första hand högsta kvalificeringsresultat (se nedan), i andra hand lottning. Kvalificeringsresultatet kan anges i anmälan och ska då vara högsta poäng i aktuell grupp och klass sedan anmälnings tidens utgång för förra årets rasmästerskap i gruppen.

3. Ansökan om prov och tävlingar

a) Ansökan

Ansökan från lokalklubb inges till distriktet på tidpunkt som bestäms av distriktet. Distrikt fastställer årsvis sitt tävlingsprogram och insänder sammanställning till förbundskansliet senast den 15 juni året före.

Rasklubb fastställer årsvis sitt tävlingsprogram och insänder sammanställning till förbundskansliet senast den 15 juni året före. För svenska mästerskap gäller att ansökan ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 15 juni tre år före mästerskapstävlingarna (ex 2002 ansöks om mästerskap 2005).

b) Tillstånd

Arrangör är skyldig att i god tid inhämta de tillstånd som enligt lagar och förordningar erfordras för provets genomförande.

Om utländsk domare och/eller figurant ska anlitas, ska namnuppgift på denna senast 6 månader före tävlingsdagen meddelas förbundskansliet, som via Svenska Kennelklubben (SKK) ansöker om tillstånd från domarens/figurantens hemland. Erhållet tillstånd ska finnas tillgängligt vid tävlingstillfället.

c) Ändringar i tävlingsprogrammet

Med hänsyn till gällande överenskommelse med Statens Naturvårdsverk får ändringar och tillägg i programmet ej förläggas till s.k. hundförbudstid.

(1 mars - 20 augusti).

Under övrig tid av året gäller att beslut om ändringar i fastställt årsprogram fattas av FS och tillåts endast om synnerliga skäl föreligger. Ansökan om ändring och tillägg ska utförligt motiveras och av lokalklubb insändas till distriktet, som med till- eller avstyrkan vidarebefordrar ansökan till FS. Rasklubb ansöker direkt hos FS. Ändringar i programmet får ej göras förrän beslut meddelats från förbundskansliet.

Om planerat prov av någon anledning måste inställas ska ansökan göras hos distriktet/rasklubben som fattar beslut och omgående meddelar detta till förbundskansliet.

d) Kungörande

Prov kungörs genom FS' försorg i det fastställda tävlingsprogrammet.

4. Redovisning av prov

För varje hund ska en sammanställning över uppnådda poäng i provets olika delar upprättas. Denna ligger till grund för resultatlistan, vilken skall insändas till förbundskansliet i två ex (original och kopia) inom 8 dagar efter avslutade prov. Resultatlista upprättas på godkänd blankett. Resultatlistan ska uppta samtliga i provet deltagande hundar.

Resultat skall även införas i tävlingsbok.

5. Klassindelning

Klasserna är:

- BeHörighetsprov (BH)
- Brukshundprov-Spår/Lydnad klass 1 (BSL1)
- Brukshundprov-Spår/Lydnad klass 2 (BSL2)
- Brukshundprov-Spår/Lydnad klass 3 (BSL3)
- Brukshundprov-Spår klass 1 (BSP1)
- Brukshundprov-Spår klass 2 (BSP2)
- IPO/BHP 1, IPO/BHP 2, IPO/BHP 3
- IPO-FH

6. Villkor för deltagande

a) Svenskägdd hund ska vid anmälningstidens utgång vara registrerad i SKK. Svenskägdd hund som är född före 2001-01-01 kan ha norskt registreringsnummer. För utlandsägdd hund ska kopia av registreringsbeviset medfölja anmälningsblanketten till provet. I de fall ovanstående krav ej uppfylls kommer erhållna resultat att annulleras.

b) Hund född 1997-01-01 eller senare ska vara ID-märkt för att få delta på officiell utställning, officiellt prov eller tävling (gäller även blandras eller oregistrerad hund). ID-märkningen kan ske genom tatuering eller genom implantat av microchip som uppfyller ISO-standard 11784 och 11785. Specialklubb äger rätt att bestämma att endast tatuering ska gälla vid klubbens arrangemang. Deltagare som tillhandahåller egen avläsare äger rätt att delta med microchipmärkt hund oavsett om arrangören beslutat om tatuering. Vid utställning anordnad av SKK:s centralstyrelse eller SKK/länklubb är arrangören skyldig att tillhandahålla avläsare. Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov.

c) Deltagande utländska hundar ska vara införda till Sverige i enlighet med svenska införselbestämmelser för hund avseende rabiesvaccination och avmaskning gentemot bandmask (Echinococos).

Deltagande hund ska vara vaccinerad mot valpsjuka enligt följande:

- Hund (valp) under *ett* års ålder: Vid lägst tio veckors ålder.
- Hund över ett års ålder: Hund ska vara vaccinerad vid cirka *ett* års ålder och därefter får den senast utförda vaccinationen inte vara utförd för mer än 4 år sedan.
- Vid förstagångsvaccination eller för hund som inte vaccinerats vid cirka *ett* års ålder ska vaccinationen vara gjord minst 14 dagar före tävlingsdagen.

Kontroll av att gällande införsel- och vaccinationsbestämmelser följt kan förekomma. Vidare rekommenderar SKK att deltagande hundar dessutom är vaccinerade mot parvovirusinfektion och parainfluensa (kennelhosta).

- d) För förare bosatt i Sverige krävs medlemskap i SBK. För förare bosatt utom Sverige krävs medlemskap i av SKK erkänd utländsk kennelorganisation, alternativt medlemskap i SBK.
- e) Föraren ska under året uppnå lägst 12 års ålder.
- f) Förare, bosatt i Sverige, får under en och samma tävlingssäsong (= kalenderår) representera endast en lokalklubb och därutöver en eller flera rasklubbar i SBK, vid tävlande med hund av ras hänförd till respektive rasklubb. Undantag gäller dock för förare, vars medlemskap upphör under säsongen. Vid förnyelse av detta kan byte av klubb ske.
- g) För hund som uppnått 18 månaders ålder krävs genomgången mentalbeskrivning (MH). Detta gäller hund född efter 2000-06-30. (Med genomgången MH menas att denna är helt genomförd alt. avbrutits av beskrivaren).
- h) För deltagande i BH ska hunden ha uppnått 12 månaders ålder.
- i) För deltagande i IPO/BHP 1 erfordras att hunden godkänts i BH (gäller hund född efter 2000-06-30)
- j) För deltagande i IPO/BHP 2 erfordras att hunden erhållit utbildningsbeteckningen IPO/BHP 1
- k) För deltagande i IPO/BHP 3 erfordras att hunden erhållit utbildningsbeteckningen IPO/BHP 2
- l) För deltagande i IPO/BHP 1-3 krävs att hunden är av ras för vilken SBK har avelsansvaret. Det krävs också licens utfärdad av SBK. För skyddsutbildad tjänstehund krävs ej licens, dock erfordras att myndighetens godkännande kan styrkas.
- m) Berättigad att delta i svenskt mästerskap är svenskägdd hund (hund som till minst 50 % ägs av svensk medborgare eller svensk organisation/svenskt företag). Hunden ska vid officiellt prov i Sverige under kvalificeringsperioden (tiden från anmälningstidens utgång för föregående års SM till anmälningstidens utgång för innevarande års SM) minst två gånger ha erhållit minst betyget "SG" i IPO/BHP 3.
- n) För deltagande i BSL1 erfordras att hunden uppnått 12 månaders ålder.
- o) För deltagande i BSL2 erfordras dels att hunden uppnått 18 månaders ålder, dels att den erhållit utbildningsbeteckningen BHP1/ IPO1 eller BSL1 .
- p) För deltagande i BSL3 erfordras dels att hunden uppnått 20 månaders ålder, dels att den erhållit utbildningsbeteckningen BHP2/ IPO2 eller BSL2.
- q) För deltagande i BSP1 ska hunden ha uppnått 18 månaders ålder.
- r) För deltagande i BSP2 erfordras dels att hunden uppnått 20 månaders ålder, dels att den erhållit utbildningsbeteckningen BSP 1.

7. Hinder för deltagande

I IPO/BHP-prov får ej delta

a) Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta.

Hund som under den senaste månaden har haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller kennelhosta, eller om den under den senaste månaden vistats tillsammans med hund som då var sjuk i någon av dessa sjukdomar får inte delta. Hund får inte delta tidigare än 2 månader efter avslutad karantänsvistelse.

b) hund som på grund av sjukdom eller skada icke utan fara för sin hälsa kan delta i provet,

c) *Öronkupering*

Öronkuperad hund född i Sverige eller i annat land där öronkuperingsförbud råder får inte delta. Öronkuperad hund fallen undan dansk-, finsk-, norsk- eller svenskägd tik får inte heller delta.

Svanskupering

Svanskuperad hund får delta endast under förutsättning att den uppfyller någon av följande förutsättningar:

är född i annat land än Sverige och Norge, inte fallen undan svensk- eller norskägd tik och kuperingen då den företogs var tillåten i hundens födelseland.

är född i Sverige 1993-01-01 eller senare och kuperingen utförts av veterinärmedicinska skäl för att avhjälpa en efter födseln förvärvad skada, samt att intyg om detta på av SKK fastställt formulär (*blankett F145 Sveriges Veterinärförbund*) kan uppvisas i original såväl vid arrangemanget som senare.

Svanskuperad hund av rasen dobermann eller rottweiler född 1997-01-01 eller senare i land där kuperingsförbud råder, får inte delta oavsett orsaken till kuperingen. Observera att detta inte gäller för "Mental-beskrivning Hund".

Generalklausul och dispensmöjlighet

Hund som förts ut ur Sverige och som blivit öronkuperad eller svanskuperad eller fått annan i Sverige otillåten åtgärd vidtagen, får efter återinförsel till Sverige inte delta. Detta gäller även valpar undan tik som förts ut ur Sverige, om valpar fötts inom ett år från dagen för utförseln av tiken. Från denna bestämmelse kan SKK:s centralstyrelse medge undantag om det klart framgår att utförseln inte skett för att kringgå bestämmelserna om hinder för deltagande, eller om synnerliga skäl föreligger.

d) hund som utsatts för doping eller andra otillbörliga förhållanden får inte delta (se "Nationellt dopningreglemente för hund" - rekvideras från SKK),

- e) tik får inte delta i prov eller tävling 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, och får inte heller delta förrän 75 dagar efter valpning oavsett resultatet av valpningen.
- f) kryptorchid hund (gäller endast internationellt prov), får inte delta.
- g) Hund som vid tre tillfällen tilldelats 0 pris, på grund av att den visat aggressivitet eller tydligt flyktbeteende äger inte rätt att delta. Med tydligt flyktbeteende menas då hund kastar sig paniskt iväg från domaren och det inte finns någon möjlighet att närma sig hunden på naturlig väg.
- h) Hund som under de senaste sex månaderna före utställning, prov eller tävling ägts av person som av SKK:s Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov eller tävling, får inte delta.
- i) Valpar under 4 månaders ålder får ej delta på prov, tävling eller utställning och ej heller införas på området.

Förare får delta med två hundar vid samma prov.

Förare/ägare till hund som deltar i prov får ej tjänstgöra som funktionär inom den klass vari hunden deltar.

8. Anmälan och avgifter

Anmälningsavgiften bestäms av FS och består av en administrativ avgift (för arrangörens omkostnader) och en startavgift. Fördelningen bestäms då avgifterna fastställs. Vid anmälan betalas hela avgiften in. Skillnaden märks först vid eventuell återbetalning, då den administrativa delen inte måste återbetalas.

Anmälningsavgifter och betalningsformer kungörs årligen i tävlingsprogrammet. Anmälan på av FS fastställd blankett och anmälningsavgift ska vara arrangören tillhanda senast tre veckor före provet. Efteranmälan kan göras utan särskilda villkor, dock avgör arrangören om efteranmälningar ska tas emot eller ej samt i vilken utsträckning.

Vid tävling om svenskt mästerskap ska anmälan på fastställd blankett vara förbundskansliet tillhanda senast 60 dagar före tävlingsdagen. Anmälningsavgift ska vara arrangören tillhanda vid anmälningstidens utgång.

PM till deltagare eller återbudsbrev ska vara vederbörande tillhanda senast 14 dagar före provet. Startavgift återbetalas samtidigt med återbudsbrevet, om utlyst prov inställes eller då anmäld hund lottas bort. Startavgift återbetalas också vid bestyrkt hinder för deltagande av orsak, varöver anmälaren inte råder (bestyrks av veterinär, läkare eller styrelsefunktionär inom den egna klubben).

För att avgift ska återbetalas måste dock återbud lämnas före provdagen samt ska bestyrkan av orsaken vara arrangören tillhanda senast 14 dagar efter provet. Återbetalning ska göras senast en månad efter provet.

Force majeure

SKK eller medlemsorganisation, som på grund av omständighet som den inte kunnat råda över, såsom arbetskonflikt, myndighetsbeslut, naturkatastrof, eldsvåda, fel eller försening i leveranser från leverantör eller liknande omständigheter, inte kan genomföra evenemang inom sin klubbverksamhet på det sätt som planerats, är inte skyldig att återbetala erlagda avgifter som avser sådant evenemang. SKK eller medlemsorganisation äger således rätt att behålla hela eller del av den avgift som inbetalats för icke genomfört evenemang till täckande av uppkomna kostnader. Medlemsorganisations beslut att behålla inbetald avgift kan överklagas till central-styrelsen. På motsvarande sätt äger SKK eller medlemsorganisation rätt att begära betalning av avgift för icke genomfört evenemang av den som inte redan erlagt avgiften.

SKK eller medlemsorganisation svarar inte för skador eller direkta eller indirekta kostnader som åsamkas på grund av icke genomfört evenemang. Inte heller förtroendevald, tjänsteman eller funktionär inom SKK eller medlemsorganisation som fattat beslut om sådant evenemang, svarar för skador eller direkta eller indirekta kostnader.

9. Protest och besvär

a) Den som deltagit i prov med hund och därvid anser sig ha tillfogats orätt, äger söka rättelse genom att avge protest till domaren. Härvid gäller:

Protest får inte avse domslut utan endast tekniskt fel. Protest ska vara skriftlig och avlämnas till arrangören senast en halvtimme efter det momenten slutförts i vederbörande klass. Avslagen protest ska skriftligen motiveras.

b) Om klagande inte skulle låta sig nöja med domares beslut kan han besvära sig hos FS. Härvid gäller:

Besvär ska skriftligen vara FS tillhanda senast en vecka efter det klagande fått del av domarens beslut.

10. Regler m m.

Det åligger arrangören att hålla dessa regler samt övriga anvisningar för provet etc. tillgängliga på provplatsen.

11. Maximering av antalet deltagare

Arrangören bestämmer maximiantalet deltagare i provet. Maximeras antalet deltagare ska medlemmar i arrangerande klubb beredas tillfälle att delta före medlemmar från annan klubb.

Om antalet anmälda deltagare ej uppgår till minst tre vid anmälningstidens utgång, äger arrangör rätt att inställa provet.

Vid tävling om svenskt mästerskap får antalet deltagare ej överstiga 15. Vid maximering enligt denna regel ska hänsyn tas till kvalificeringsresultaten.

Dock ska senaste svenske mästare beredas tillfälle att delta. Förutsättning för att svenskt mästerskap ska anordnas är vidare, att minst tre deltagare anmälts.

12. Kontroller

Arrangör är skyldig att kontrollera

- att hund född efter 1997-01-01 ska vara ID-märkt, detta gäller även hund av ras för vilken SBK har avelsansvaret (se rasförteckning p. 23) född efter 1992-01-01.
- att hunden genomgått *mentalbeskrivning*
- att hund i IPO/BHP 1 har godkänt BH-prov
- att förare i IPO/BHP 1-3 innehar *licens* (eller motsvarande för tjänstehund)
- att hunden är *vaccinerad* enligt gällande bestämmelser
- att föraren har giltigt *medlemskap*.

Tävlande, som ej kan uppvisa giltigt medlemskort ska erlägga en extra avgift om 10 kronor, vilken tillfaller arrangören. Det åligger sådan tävlande att inom tre dagar efter tävlingstillfället hos arrangören styrka sitt medlemskap. Sker inte detta, ska resultatet strykas.

13. Avstängning av hund

a) Oacceptabelt beteende

Hundar som under utställning, prov eller tävling uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt mot människor och/eller andra hundar ska avvisas från utställnings-/provområdet.

Särskild rapporteringsskyldighet för domare och funktionärer

Tjänstgörande domare och funktionär är skyldig att på särskild blankett skriftligen till SKK rapportera då hund under utställning, prov eller tävling visat oacceptabelt beteende enligt ovan. Det åligger arrangören att tillse att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

Exempel på funktionär är: bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare samt figurant vid prov.

b) Övrigt olämpligt uppträdande

Hund som vid något tillfälle under provet uppträder olämpligt t.ex. förföljer vilt utesluts från vidare tävlan i provet. Sådant beslut fattas av domare i den klass hunden deltar samt införs på resultatlistan och domarprotokollet.

Anmälan om avstängning ska omgående insändas till förbundskansliet genom arrangörens försorg. FS äger rätt att avstänga hund för längre eller kortare tid.

14. Betygsnivåer och bedömning

För att en hund skall ha bestått ett prov (=betyget "Tillfredsställande") måste den: - i BSL minst uppnå totalpoängen 140, fördelat på 70 poäng i del A och 70 poäng i del B. Om en hund inte består provet i del A eller B kan oavsett hur många poäng den i övrigt uppnår, endast tilldelas totalbetyget (Bristfällig).

- i BSP uppnå minst 70 poäng.

Hund som erhållit minst betyget "Tillfredsställande" ges utbildningsbeteckningen BSL1, BSL2, BSL3, BSP1 resp. BSP2.

Betygsnivåerna förkortas "V" (Utmärkt), "SG" (Mycket god), "G" (God), "B" (Tillfredsställande) resp. "M" (Bristfällig).

Certifikat tilldelas vinnande hund/hundar under förutsättning att minst 270 p (SG) uppnåtts i IPO/BHP 3. Dessutom tilldelas annan än vinnande hund/hundar certifikat om:

- dennes poängsumma uppgår till minst 286 p (V)

- dennes poängsumma ej understiger segrarens med mer än 5 p (under förut sättning att SG uppnåtts)

15. Förarens skyldigheter

Förare är skyldig att väl känna till och följa de regler och anvisningar som utfärdas för IPO/BHP-prov samt de ytterligare anvisningar som meddelas av provledaren. Det är förbjudet att aga hund under pågående prov. Munkorg får ej användas. Följer icke föraren dessa bestämmelser eller i övrigt uppträder olämpligt kan han av domaren uteslutas från provet.

Förare, som avbrutit provet utan tillstånd från domaren, skall rapporteras för osportsligt uppträdande till SBK/FS. I tävlingsboken införes "Diskvalificerad på grund av avbrytande".

Hundägare eller dennes ombud står under pågående utställning, prov eller tävling under det ansvar som följer av *lagen om tillsyn över hundar och katter*.

Utställare, prov- eller tävlingsdeltagare svarar för att hunden hålls på ett sådant sätt att den inte kan tillfoga sig själv eller andra skada.

Förvaring i bil får under inga omständigheter ske under sådana förhållanden att hunden kan ta skada.

Arrangerande klubb fritar sig och sina funktionärer från allt ansvar för skada eller förlust som kan uppstå för hundägare i samband med utställning, prov eller tävling.

Detsamma gäller skada som försakats av hund under pågående utställning, prov eller tävling om skadan inte bevisligen varit en följd av uppenbart bristande arrangemang.

Aga av hund är förbjuden.

Det åligger deltagare att handla eller uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK eller dess medlemsorganisationer samt att på prov, utställning eller tävling inte agera på sådant sätt att det påverkar andra hundars chanser till rättvis bedömning och att inte heller uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare.

Samtliga hundar ska ställas till förfogande för de undersökningar och de provtagningar som kan föranledas av kontroll av doping och andra otillbörliga förhållanden.

När veterinärintyg åberopas för en hund ska detta vara utfärdat på *blankett F145 Sveriges Veterinärförbund*. Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg.

16. Hunds framförande

- a) Hunden ska ha samma förare i samtliga moment.
- b) Förare får inte ta emot hjälp av utomstående.
- c) Godis eller hjälpmedel såsom boll, ring o. dyl. får ej användas från och med att hunden beträder appellplanen och till och med att denna lämnats.

17. Svenskt mästerskap

Svenskt mästerskap arrangeras i IPO/BHP 3.

18. Funktionärer

Tjänstgörande domare och figuranter ska vara auktoriserade och medlemmar i SBK. Vad gäller utländsk funktionär, se pkt 3. Domare, som ej tjänstgjort vid officiellt prov i IPO/BHP eller deltagit vid central domarkonferens under det senaste kalenderåret äger ej döma med mindre än att förnyad prövning av kompetensen skett (enligt SBK:s bestämmelser).

Figurant, som ej tjänstgjort vid officiellt prov i IPO/BHP eller deltagit i regional preparandkurs under det senaste kalenderåret äger ej tjänstgöra med mindre än att förnyad prövning av kompetensen skett (enligt SBK:s bestämmelser).

Arrangören utser provledare, som ansvarar för provets genomförande.

Domare och figuranter vid SM kallas genom FS försorg.

Domare får ej tävla i någon klass på prov där domaren själv dömer.

BH-prov

Tillgänglighetsprov

Före tillträde till ett BH-prov ska de anmälda hundarna genomgå ett tillgänglighetsprov, vid vilket också hundens identitet kontrolleras genom tatuering eller chip. Hundar som inte kan identifieras får ej starta i provet. Bedömning av tillgängligheten sker också under hela provet. Hundar som inte klarar det inledande tillgänglighetsprovet utesluts från vidare deltagande i provet. Visar en hund, som klarat det inledande tillgänglighetsprovet, under det vidare provet mentala brister kan den av domaren uteslutas från provet och i resultatlistan markeras som "Tillgänglighetsprov/Beendetest underkänt".

Bedömning

Hundar som i del A inte uppnår de erforderliga 70 % av poängsumman tas inte med i den del av provet som omfattar trafik på offentlig plats.

Vid slutet av provet ges inget resultat i form av poäng utan domaren beaktar bara omdömet "Godkänd" resp. "Icke godkänd". Provet är godkänt om i del A gett minst 70 % av maximala poängsumman och momenten i del B av domaren bedömts som godkända.

A) Anlagstest på en övningsplats

Alla delmoment påbörjas och avslutas i US. Hunden sitter rakt på förarens vänstra sida med högra skulderbladet i knähöjd. Intagande av US är bara tillåtet en gång i början av varje moment. I US står föraren med sportsmannamässig hållning. Att stå bredbent är inte tillåtet. Slutpositionen i en övning kan användas som startposition i nästa övning. Kroppshjälper från föraren är inte tillåtna, om sådana används sker poängavdrag. Medförande av godis eller leksaker är inte tillåtet. Om en förare på grund av rörelsehinder inte utföra en momentdel korrekt så ska detta meddelas domaren före provet. Om föraren är förhindrad att föra hunden på vänster sida så får hunden föras på höger sida på analogt sätt.

Domaren ger startsignal för varje moment. Allt annat, såsom vändningar, halter, gångartsförändringar etc. utföres utan DA. Föraren kan dock be domaren om anvisningar.

Hunden får berömmas efter varje avslutat moment. Därefter kan föraren inta en ny US. Mellan beröm och omstart måste ett tydligt tidsintervall (ca 3 sek) förflyta. Mellan momenten förs hunden vid "Fot"

1. Linförighet

(15 poäng)

Kommando "Fot"

Från US ska den med i ordinärt halsband eller bröstsele kopplade hunden på kommando "Fot" glatt följa sin förare. Halsbandet får inte vara kopplat på stryp. I början av momentet ska föraren gå 40-50 steg rakt fram med hunden, utan att stanna, göra en helomvändning och efter 10-15 steg visa upp språngmarsch och långsam marsch, minst 10 steg vardera. I normal gångart ska sedan minst en höger-, vänster- och helomvändning utföras. Hunden ska hela tiden ha skuldran i höjd med förarens vänstra knä, den får inte dra sig före eller efter, eller avvika i sidled. Helomvändningen ska av föraren utföras som dubbelt till vänster.

Endast vid marschanträden och vid ändring av gångart är det tillåtet för föraren att kommendera "Fot". Då föraren stannar ska hunden snabbt sätta sig utan påverkan från föraren. Föraren får härvid inte ändra sin ställning och särskilt inte gå fram till den ev. på avstånd sittande hunden. Kopplet ska hållas i vänster han och ska hänga i en båge. På DA går föraren med sin hund genom en grupp om minst fyra personer. Föraren ska göra minst en halt i gruppen. Personerna i gruppen ska röra sig om varandra.

Om hunden släpar efter, drar sig före eller avviker i sidled anses detta som fel, liksom också tvekande uppträdande av föraren vid vändningar.

Grupp

Passerandet genom gruppen, med personer som rör sig, ska utföras i linförigheten och fria följet. Därvid måste minst en person gås runt i vänstervarv och minst en i högervarv. Minst en halt i närheten av en av personerna ska utföras vid varje passerande av gruppen. Det står domare fritt att begära ett upprepan- de. Beröm av hunden är efter lämnandet av gruppen endast tillåtet i den avslutande US.

Helomvändning (180 grader)

Helomvändningen kan utföras på två sätt, dock måste föraren vända dubbelt till vänster. Hunden kan härvid gå runt bakom föraren, eller också vända dubbelt till vänster (hunden är då hela tiden kvar vid förarens vänstra sida).

2. Fritt följ

(15 poäng)

Kommando "Fot"

På DA kopplas hunden loss i US. Föraren hänger kopplet över axeln eller stoppar det i fickan (på den sida som är vänd från hunden) och går med sin losskopplade hund genast in i gruppen igen, för att göra minst en halt där. Efter lämnandet av gruppen intar föraren en kort US och påbörjar sedan fria följet analogt med bestämmelserna för moment 1 i IPO/BHP reglerna.

3. Sättande

(10 poäng)

Kommando "Sitt"

Från US går föraren med hunden fritt vid sidan rakt fram. Efter minst 10 steg ska hunden på kommando "Sitt" snabbt sätta sig utan att föraren ändrar gångart eller ser sig om. Efter ytterligare 30 steg stannar föraren och vänder sig genast mot hunden. På DA går föraren tillbaka till hunden och intar US vid hundens högra sida. Om hunden istället för att sätta sig ställer eller lägger sig, dras 5 poäng.

4. Platsläggande med inkallning

(10 poäng)

Kommando "Plats", "Hit", "Fot"

Från US går föraren i normaltakt med hunden på kommando "Fot" rakt fram. Efter minst 10 steg ska hunden på kommandot "Plats" snabbt lägga sig snabbt. Utan annan påverkan på hunden, och utan att vända sig om, går föraren ytterligare 30 steg rakt fram, vänder sig genast mot hunden och står stilla. På DA kallar föraren in hunden. Hunden ska glatt och i snabb gångart komma till föraren och sätta sig tätt framför denne. På kommandot "Fot" ska hunden sätta sig bredvid föraren.

Om hunden förblir stående eller sätter sig, men ändå kommer utan anmärkning, så bedöms detta med 5 poäng.

5. Platsliggning med störning

(10 poäng)

Kommando "Plats", "Sitt"

Då en annan hund påbörjar lydnadsmomenten lägger föraren sin hund från US på en av domaren anvisad plats utan att lämna kopplet eller något annat föremål hos hunden. Föraren avlägsnar sig 30 steg och ställer sig på detta avstånd med ryggen mot hunden. Föraren får dock inte lämna provplanen. Hunden ska lugnt ligga kvar. Föraren går på DA till hundens högra sida och kommenderar på DA kommenderar han hunden "Sitt" till US. Om hunden sitter, står eller ligger oroligt kan ges poäng för delmoment. En hund som reser sig, sätter sig eller kryper längre än sin egen kroppslängd har inte klarat momentet.

Oroligt uppträdande från föraren liksom andra dolda hjälper anses som fel.

Tikar ska om möjligt läggas för sig.

En hund som i momenten 1-5 inte erhållit minst 70 % (42 poäng) utesluts från vidare deltagande i provet.

B) Prov i trafik

Allmänt

Följande moment ska genomföras utanför övningsplatsen i lämplig miljö i tätbebyggt samhälle. Domaren bestämmer tillsammans med prov-ledaren var och hur momenten ska genomföras i den vanliga trafikmiljön (gator, vägar eller torg). Den vanliga trafiken får inte störas.

Genomförandet av denna del av provet tar beroende på sin karaktär en avsevärd tid. Kraven på prestation får inte minskas genom att flera hundar provas på ett yttligare sätt.

I del B ges inga poäng för de enskilda momenten. Det samlade intrycket av hundens beteende i trafiken är avgörande för ett godkännande.

De följande beskrivningarna av moment är endast förslag och kan av domaren anpassas till de rådande omständigheterna på platsen. Domaren har rätt att vid tveksamheter om bedömningen av hunden upprepa resp. variera momenten.

Provet genomförande

1. Möte med grupp av personer

På DA går föraren med kopplad hund på trottoaren på en anvisad gata. Domaren följer ekipaget på lämpligt avstånd.

Hunden ska villigt följa vid förarens vänstra sida med löst hängande koppel och med skuldran i höjd med förarens knä

Hunden ska inte bry sig om fotgängare eller fordon.

Förarens väg ska korsas av en förbispringande figurant. Hunden ska förhålla sig neutral och opåverkad.

Förare och hund går därefter genom en gles grupp om minst sex personer, en av dem tilltalar föraren och hälsar på denne genom handslag. Hunden ska på förarens anvisning sätta eller lägga sig bredvid denne och förhålla sig lugn under samtalet.

2. Möte med cyklist

Den kopplade hunden går med sin förare längs en väg och blir först omkörd av en cyklist, som ringer på klockan vid omkörningen. På långt avstånd vänder cyklisten och kommer mot föraren och hunden. Därvid ges åter ringsignal. Passerandet ska ske så att hunden befinner sig mellan föraren och cyklisten.

Den kopplade hunden ska visa sig oberörd av cyklisten.

3. Möte med bilar

Föraren går med sin kopplade hund förbi flera bilar. Därvid startas ett av fordonen. Vid en annan bil slås i en av dörrarna.

Då förare och hund går vidare stannar en bil bredvid dem. Fönstret vevas ned och föraren tillfrågas om något. Därvid ska hunden på förarens anvisning sitta eller ligga. Hunden ska visa sig lugn och opåverkad av bilar och allt trafikbuller.

4. Möte med joggare eller inlines-åkare

Föraren går med sin kopplade hund längs en lugn väg. Minst två joggare springer om föraren, utan att minska sitt tempo. Då joggarna avlägsnat sig kommer på nytt ett par joggare mot hunden och föraren och springer förbi, utan att sänka hastigheten.

Hunden behöver inte gå korrekt "Fot" men får dock inte besvära de förbispringande resp mötande personerna. Det är tillåtet att föraren under mötet sätter eller lägger sin hund.

I stället för joggare kan en eller två inlines-åkare köra om hund och förare och sedan vända för att passera dem på nytt.

5. Möte med andra hundar

Vid förbipasserande och möte med en annan hund med förare ska hunden förhålla sig neutral. Föraren kan upprepa kommandot "Fot" eller sätta eller lägga hunden vid mötet.

6. Hundens beteende i trafik om den binds och lämnas ensam en kort stund, beteende mot andra djur

På DA går föraren med kopplad hund på en måttligt trafikerad gata. Efter en kort bit gör föraren på DA halt och fäster kopplet i ett staket, murring el dyl. Föraren går sedan utom synhåll in i en affär eller en portgång.

Hunden kan stå, sitta eller ligga.

Under förarens frånvaro går en figurant med kopplad hund på ca fem stegs avstånd förbi hunden.

Den lämnade hunden ska under förarens frånvaro förhålla sig lugn. Den passerande hunden (använd inga slagskämpar) skaden låta passera utan aggressionshandlingar (kraftiga ryck i kopplet, ihållande skällande). På DA avhämtas hunden.

Anmärkning

Domaren avgör själv om han genomför alla moment med en hund på de planerade platserna eller om han tar alla hundar på en plats och sen flyttar vidare till nästa plats.

Brukshundprov spår 1 (BSP1)

Max-poäng 100
- Spårarbete
- 4 föremål (4x5)

Kommando ”Spår”
= 80 poäng
= 20 poäng

(1. Krav för deltagande)

Se ”Allmänna bestämmelser”.

2. Spårprestationer

Hunden ska visa sin spårsäkerhet på ett icke-förarspår som är minst 1200 steg långt och minst 3 timmar gammalt. Spåret ska ha minst sex till terrängen anpassade vinklar. Spåret korsas minst två gånger vid skilda punkter av ett färskare icke-förarspår. På spåret ligger med oregelbundna avstånd fyra av spårläggaren väl invittrade **föremål**, som burits i spårläggarens ficka minst 30 minuter. Inom ett spår ska användas föremål av olika material (t ex läder, tyg, trä). Föremålen ska vara max 10 cm långa, 2-3 cm breda, 0,5-1 cm tjocka och får inte i färg väsentligt avvika från underlaget. Alla föremål ska vara försedda med nummer och dessa ska överensstämma med numret på startskylten. Föremålen ska hittas av hunden och tas upp eller påvisas. Spårarbetet ska vara avslutat inom 30 minuter.

Föraren ska innan spårarbetet påbörjas tala om för domaren om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Båda sätten, alltså upptagande och påvisning, på samma spår räknas som fel. Endast föremål som markeras på det sätt (upptagande eller påvisning) föraren anmält tillgodoräknas.

Föraren väljer själv om hunden ska spåra i lina eller fritt.

Linan får hänga löst, så länge den inte släppes av föraren.

3. Utläggandet av spåret

Den för hunden främmande spårläggaren får av domaren/spåransvarige en terrängskiss. Domaren/spåransvarige beskriver med hjälp av terrängföremål, såsom fristående träd, ledningsstolpar, byggnader etc. det spår som ska läggas ut. Innan spårläggningen visar spårläggaren föremålen för domaren.

Utgångspunkten för spåret ska vara tydligt markerat med en skylt, som står nedstucken i marken till vänster om utgångspunkten och ska stå kvar där under spårarbetet. Efter att spårläggaren stannat en stund vid utgångspunkten går han den av domaren anvisade sträckningen. Utläggningen av spåret ska ske i normal gångart utan skrapande eller stampande. Det ska dock göras möjligt för hunden att utarbeta vinklarna utan avbrott.

Föremålen ska läggas på oregelbundna avstånd i spåret. Första föremålet får inte ligga mindre än 250 steg från startpunkten.

Det fjärde och sista föremålet läggs vid spårets slut. Föremål får inte läggas i vinklar eller i dessas omedelbara närhet. De ska inte ligga bredvid utan på spåret. Platserna där föremålen lägges markerar spårläggaren på skissen med ett kryss.

Det måste noga beaktas att spåret lägges på varierande underlag och över en trafikerad belagd väg. Spåret ska läggas verklighetstroget och inte schablonaktigt. Trettio minuter efter spårutläggandet lägger en annan, för hunden främmande, person på domarens anvisning ett förledningsspår som korsar spåret minst två gånger (inte på första eller sista sträckan).

4. Utarbetandet av spåret

Hunden ska få ta ordentlig vittring vid startpunkten. Den ska vara utbildad till att lukta av startpunkten lugnt, i möjligaste mån utan påverkan från föraren (kommandot ”Spår” är tillåtet). Föraren ska absolut inte med handtecken väcka hundens lust att rusa iväg. Om föraren får intrycket att hunden inte riktigt fäst på spåret så står det honom fritt att släppa på hunden en gång till, men endast om hunden inte kommit mer än 15 steg från utgångspunkten.

Härför görs 4 poängs avdrag.

Spåret ska utarbetas lugnt så att föraren kan följa i normaltakt. När hunden stöter på ett föremål ska den omedelbart ta upp föremålet eller påvisa det tydligt. Påvisandet kan ske stående, sittande eller liggande. Föraren ska omedelbart gå fram till hunden, lyfta upp föremålet med höjd arm samt stoppa det på sig. Föraren berömmar hunden och låter den fortsätta spårarbetet. Om hunden stöter på ett föremål som inte har lagts ut av spårläggaren får den varken ta upp eller påvisa detta.

Om hunden från spåret växlar över till förledningsspåret och följer det i mer cirka 25 steg så ska spårarbetet avbrytas.

Bedömning:

Maxpoängen 100 får bara ges om hunden har utarbetat hela det utlagda spåret på ett övertygande sätt och tagit upp eller påvisat alla fyra föremålen. Alla vinklar ska vara säkert utarbetade. Hunden får inte låta sig påverkas av förledningsspåren. För varje icke hittat föremål dras 5 poäng. Det bedöms som fel om hunden växlar mellan upptagande och påvisning. För ett felaktigt påvisat resp upptaget föremålet dras 4 poäng.

Om föraren hindrar hunden från att lämna spåret så beordrar domaren föraren att följa hunden. Spårarbetet ska avbrytas om hunden lämnar spåret mer än en linlängd resp. i frispårande mer än 10 m eller om föraren inte följer domarens order till att följa efter hunden.

5. Utdelande av utbildningsbeteckning BSP1

Utbildningsbeteckningen BSP1 får bara utdelas om hunden uppnått minst 70 poäng. Som bedömning ges:

Max-poäng	Utmärkt	Mycket god	God	Tillfredsställande	Bristfällig
100 poäng	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

Brukshundprov spår 2 (BSP2)

Max-poäng 100

- Spårarbete

- 7 föremål (6x3,1x2)

Kommando ”Spår”

= 80 poäng

= 20 poäng

1. Allmänt

Det är viktigt att beakta att BSP2 är ett prov som i stort ska klaras av vanliga tävlingshundar. Särskilda krav som hör till tjänstehundväsendet ska inte ställas. Spårläggarna måste vara ansvarskännande personer som har utbildats i förväg.

Eftersom domaren oftast inte kan följa med under provet måste spårskiss etc. tas fram av spårläggaren som även ser till att förledningsspåret läggs ut de angivna 30 minuterna före spårupptaget.

(2. Krav för deltagande)

Se ”Allmänna bestämmelser”.

3. Spårprestationer

Hunden ska visa sin spårsäkerhet på ett icke-förarspår som är minst 1800 steg långt och minst 3 timmar gammalt. Spåret ska ha minst sju till terrängen anpassade vinklar, därav minst 2 spetsiga, och en bäge. Spåret korsas minst två gånger vid skilda punkter av ett färskare icke-förarspår.

På spåret ligger med oregelbundna avstånd sju av spårläggaren väl invittrade **föremål** (max 10 cm långa, 3 cm breda, 1 cm tjocka). S.k. ”Spårpaket” är inte tillåtna. Alla föremål ska vara försedda med nummer och dessa ska överensstämma med numret på startskylten. Föremålen ska hittas av hunden och tas upp eller påvisas. Spårarbetet ska vara avslutat inom 40 minuter.

Föraren ska innan spårarbetet påbörjas tala om för domaren om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Båda sätten, alltså upptagande och påvisning, på samma spår räknas som fel. Endast föremål som markeras på det sätt (upptagande eller påvisning) föraren anmält tillgodoräknas.

Föraren väljer själv om hunden ska spåra i lina eller fritt. Linan får den hänga löst, så länge den inte släppes av föraren.

4. Utläggandet av spåret

Den för hunden främmande spårläggaren ska göra en terrängskiss åt domaren. Spårets sträckning bestäms gemensamt av Domaren resp den spåransvarige kommer överens om spårets sträckning med hjälp av terrängföremål såsom fristående träd, ledningsstolpar, byggnader etc.

Innan spårläggningen visar spårläggaren föremålen för domaren/spåransvarige. Spårläggaren måste ha haft dem på sig i minst en halvtimme för att de ska vara väl invittrade. Föremålen får inte överskrida max.måtten och ej heller i färg nämnvärt skilja sig från underlaget.

Spåret utgår från en yta på 20 x 20m som bara beträdes av spårläggaren. Beträdande av andra personer ska undvikas. Spårläggaren sätter på 20 stegs avstånd två markeringspinnar i marken, dessa markerar startlinjen. Spårläggaren utgår direkt från startlinjen eller från en av de två markeringarna och lägger ut ett identifikationsföremål. Det markerar spårets egentliga startpunkt. Identifikationsföremålet ska vara av samma beskaffenhet och storlek som spårföremålen, det räknas dock inte in i bedömningen. Då identifikationsföremålet lagts ned stannar spårläggaren till.

Utläggande av spåret ska sedan ske i normal gångart utan skrapande eller stampande. Det ska dock göras möjligt för hunden att utarbeta vinklarna utan avbrott.

Föremålen ska läggas på oregelbundna avstånd i spåret. Första föremålet får inte ligga mindre än 250 steg från startpunkten. Det sjunde och sista föremålet läggs vid spårets slut. Föremål får inte läggas i vinklar eller i dessas omedelbara närhet. De ska inte ligga bredvid utan på spåret. Platserna där föremålen läggs markerar spårläggaren på skissen med ett kryss. Spåret ska läggas verklighets-troget och inte schablonaktigt.

Trettio minuter innan spårupptaget lägger en annan, för hunden främmande, person på spårläggarens anvisning ett förledningsspår som korsar spåret minst två gånger (inte på första eller sista sträckan).

5. Utarbetandet av spåret

Domaren visar föraren den av spårläggaren markerade startlinjen. Startlinjen markerar inte tvunget den första sträckans riktning.

Från identifikationsföremålet kan spåret fortsätta rakt fram, till höger, till vänster eller snett. Spåret får dock inte korsa startlinjen under första sträckan.

Föraren väljer arbetssättet (fritt eller i lina) under sök efter identifikationsföremålet. Spårarbetet måste påbörjas inom 3 min. Föraren väljer fritt från vilken punkt på startlinjen hunden ska skickas för att söka efter identifikationsföremålet. Han får inte överskrida linjen innan hela tio meter långa spårlinan har löpt ut resp den frispårande hunden avlägsnat sig motsvarande avstånd av ca 10 m. Föraren får hjälpa hunden under sökarbetet med kommandon och/eller tecken.

Om hunden stöter på spåret bakom identifikationsföremålet och tar upp det säkert så ska föraren följa hunden. I så fall ska spårarbetet fortsättas som söket påbörjades (fritt eller i lina).

Om hunden hittar identifikationsföremålet så går föraren fram till hunden och släpper där på den på spåret. Föraren får ev. koppla en spårlina i halsband eller spårsele.

Hunden ska få ta ordentlig vittring vid startpunkten. Den ska vara utbildad till att lukta av startpunkten lugnt och utan påverkan från föraren. Föraren ska absolut inte med handtecken väcka hundens lust att rusa iväg. Att släppa på hunden en gång till är inte tillåtet.

Så snart hunden börjar spårarbetet stannar föraren och låter den föreskrivna tio meter långa spårlinan löpa ut genom handen. Den vid halsband eller spårsele kopplade linan får löpa över hundens rygg, längs sidan eller mellan fram- och/eller bakbenen.

Spåret ska utarbetas lugnt så att föraren kan följa i normaltakt. Föraren följer hunden på ett avstånd av ca tio meter, detta avstånd ska hållas även till fritt spårande hund. När hunden stöter på ett föremål ska den omedelbart ta upp föremålet eller påvisa det tydligt. Om hunden tar upp kan den stå kvar, sätta sig eller komma till föraren. Om hunden kommer med föremålet får föraren inte gå hunden till mötes. Om hunden fortsätter med föremålet framåt bedöms det som felaktigt. Påvisandet kan ske stående, sittande eller liggande, hunden får växla mellan påvisningssätten.

Föraren ska omedelbart gå fram till hunden, lyfta upp föremålet med höjd arm samt stoppa det på sig. Föraren berömmar hunden och låter den genast fortsätta spårarbetet. Om hunden stöter på ett föremål som inte har lagts ut av spårläggaren får den varken ta upp eller påvisa detta. Om hunden från spåret växlar över till förledningsspåret och följer det i mer än en linlängd så ska spårarbetet avbrytas.

Domaren får hjälpa föraren om hunden inte klarar av särskilda, på terrängen beroende svårigheter (t ex stora vattensamlingar, diken). Inga poäng dras av för detta.

Om föraren tror att hunden behöver en kort paus p g a sin kroppscondition och vittringsförhållandena (t ex stark hetta) får han efter förfrågan hos domaren avbryta spårarbetet under en kortare tid. Inte heller för detta dras några poäng. Att starta hunden efter en sådan paus räknas inte som omstart enligt provbestämmelserna. Pauserna räknas dock in i den tillåtna maxtiden. Föraren får under en paus eller vid föremål rengöra hundens huvud, ögon och näsa. För detta ändamål kan han ta med sig en fuktig trasa resp svamp under spårarbetet. Hjälpmedlen ska visas för domaren före starten. Andra hjälpmedel är inte tillåtna.

Föraren ska avstå från alla kroppsliga (t ex ryck i linan) eller tydliga verbala (extrakommando till spårandet) hjälper. Sådana kan leda till avbrytande av spåret.

Bedömning:

Maxpoängen 100 får bara ges om hunden har utarbetat hela det utlagda spåret på ett övertygande sätt och tagit upp eller påvisat alla sju föremålen.

Alla vinklar ska vara säkert utarbetade. Hunden får inte låta sig påverkas av förledningsspåren. För varje icke hittat föremål dras 3 poäng (sista föremålet 2 poäng). Det bedöms som fel om hunden växlar mellan upptagande och påvisning. För ett felaktigt påvisat resp upptaget föremålet dras 1,5 poäng.

Om föraren hindrar hunden från att lämna spåret så beordrar domaren föraren att följa hunden. Spårarbetet ska avbrytas om hunden lämnar spåret mer än en linlängd resp i frispårande mer än 10 m eller om föraren inte följer domarens order till att följa efter hunden.

6. Utdelande av utbildningsbeteckning BSP2

Utbildningsbeteckningen BSP2 får bara utdelas om hunden uppnått minst 70 poäng.

Som bedömning ges:

Max-poäng	Utmärkt	Mycket god	God	Tillfredsställande	Bristfällig
100 poäng	96-100	90-95	80-89	70-79	0-69

Regler för FCI:s Internationella Brukshundsprov och Internationella Spårhundsprov

Innehållsförteckning:

Allmän del

Giltighet	sida 24
Allmänt	sida 24
Provsäsong	sida 25
Provorganisation/provledare	sida 25
Domare	sida 26
Provdeltagare	sida 27
Villkor för deltagande	sida 28
Tillgänglighetsprov	sida 28
Bedömning	sida 29
Diskvalifikation	sida 30
Utvärdering	sida 31
Titlar	sida 31
Tävlingsbok	sida 31
Ansvar	sida 32
Kontroll av prov	sida 32
Bestämmelser för figuranter	sida 32
”DSB”-bedömning	sida 37
Särskilda bestämmelser	sida 38
Världsmästerskap	sida 38
Internationella Brukshundprov IPO/BHP 1	sida 39
Internationella Brukshundprov IPO/BHP 2	sida 55
Internationella Brukshundprov IPO/BHP 3	sida 73
Internationella Brukshundprov IPO-FH	sida 92

Allmänna förkortningar:

FCI	=	Federation Cynologique Internationale
IPO	=	Internationale Prüfungsordnung
LAO	=	Landesorganisation

Upplysning:

De i texten angivna hänvisningarna till kommandon ska vid översättning av reglerna ersättas av de i landet brukliga kommandona.

Med ikraftträdandet av dessa regler förlorar alla tidigare bestämmelser sin giltighet. Vid översättning är i tolkningskonflikter den tyska texten avgörande.

Anmärkning:

De punkter som berörs av svenska nationella tillägg (enligt punkt "Särskilda bestämmelser") är i texten markerade med ***. Textdelar som berörs av svenska nationella tillägg är markerade med överstrykning.

Vid FCI:s domarkonferens i Salzburg 2002-12-13--14 behandlades följande korrigeringar/ändringar i reglerna:

- Felaktigt intervall i Poängtabellen under "Bedömning".
- Inte krav att två figuranter måste användas från 6 hundar.
- Inget anrop från föraren i moment "Angrepp på hunden under rörelse" i IPO1.
- Föraren ska springa från hunden i moment "Platsläggande med inkallning" i IPO3.
- Förnyade påsläpp ska inte finnas med bland de uppräknade felen i IPO-FH.

Dessa ändringar är inte godkända av FCI:s styrelse. De två första ändringarna har dock införts som nationella tillägg i den allmänna delen, där sådana får göras.

Vid ovan nämnda konferens angavs också som storlek på provplatsen längden ca 90 steg och bredden ca 60-70 steg, samt ca 30 steg mellan gömslena. Denna rekommendation bör efterlevas i möjligaste mån.

Allmän del:**Giltighet**

Dessa regler är utarbetade av FCI:s Brukshundkommission och godkända och beslutade av FCI:s styrelse i november 2002 i Rom. Dessa regler träder i kraft 2003-01-01 och ersätter alla tidigare bestämmelser.

Reglerna är utarbetade av kommissionen på tyska. I tolkningskonflikter, särskilt vid översättningar till andra språk, är den tyska texten avgörande.

Reglerna gäller för alla FCI:s medlemsländer. Alla provarrangemang i det internationella provprogrammet (prov och tävlingar) är underkastade dessa regler.

Allmänt

Prov och tävlingar ska tjäna två ändamål. Å ena sidan kan de enskilda hundarna genom avläggande av prov visa sig lämpliga för sina resp. användningsområden. Å andra sidan kan proven bidra till bruksaveln genom att generation för generation upprätthålla resp. förbättra hälsotillstånd och prestationsförmåga med avseende på bruksduglighet. Vidare tjänar de till att främja och upprätthålla hundarnas sundhet och kondition. En provavläggelse gäller också som bevis för hundens lämplighet för avel.

Landsorganisationerna (LAO) anbefalls att främja IPO. Särskilt bör internationella tävlingar enligt IPO genomföras. Alla prov och tävlingar är med avseende på genomförande och deltagarnas uppträdande underkastade sportsliga principer. Reglernas föreskrifter är bindande för alla deltagare. Alla deltagare ska uppfylla samma provkrav. Proven är öppna för allmänheten, plats och starttid ska offentliggöras för medlemmarna.

Prov och tävlingar ska vara i överensstämmelse med de kompletta provprogrammen eller med enskilda kompletta avdelningar av resp. klass. Ett inom ramen för att arrangemang framgångsrikt avlagt komplett provprogram gäller alltid som utbildningsbeteckning (AKZ). Utbildningsbeteckningarna ska erkännas av alla FCI:s medlemsländer.

Provsäsong

Arrangemang inom IPO-1 till 3 och IPO-FH kan genomföras hela året, om väderförhållandena tillåter det, och människors och djurs säkerhet och hälsa inte sätts i fara. Annars får arrangemanget inte genomföras. Beslut därom fattas av domaren. Provsäsongen kan begränsas av LAO inom deras resp. område.

Provorganisation/provledare ***

Provledaren är ansvarig för arrangemangets organisatoriska del. Han utför och övervakar det nödvändiga arbetet med att förbereda och genomföra ett prov. Han måste garantera det reglementsenliga förloppet av provet och stå till den tjänstgörande domarens förfogande under hela provet.

Provledaren får följaktligen inte framföra hund eller överta andra funktioner. Det åligger honom bl.a. att:

- inhämta samtliga tillstånd för provets genomförande
- anskaffa nödvändig terräng för spåren i resp. klass
- ingå avtal med spårområdenas ägare och jakträttsinnehavare
- ställa sakkunnig hjälppersonal till förfogande, som t.ex. figurant, spårläggare, persongrupp osv.
- informera sig om eventuellt provstopp
- anskaffa nödvändiga redskap enligt reglerna samt säker skyddsdräkt till figuranten
- anskaffa papper, såsom domarprotokoll och resultatlistor för alla klasser
- ha tävlingsbok, stamtavla, vaccinationsintyg och, om nödvändigt, försäkringsbrev för ansvarsförsäkring i beredskap

Provledaren ska minst tre dagar före provet informera domaren om plats, starttid, vägbeskrivning, provkategori och antal deltagande hundar. Underlåts detta så har domaren rätt att avstå från att döma provet.

~~Tillstånd att anordna provet ska uppvisas för domaren före provets start.~~

Domare ***

Domare, som är auktoriserade att döma IPO, kan inbjudas av arrangören eller utses av LAO. Vid världsmästerskap utses domare av FCI:s Brukshundkommission. Antalet inbjudna domare avgörs av arrangören, dock får en och samma domare per dag döma maximalt 30 avdelningar.

IPO-FH, IPO-1, IPO-2, IPO-3 motsvarar vardera tre avdelningar.

Vid av LAO fastställda större arrangemang kan speciella regler fastställas av LAO.

Domaren får inte döma hundar, som han, eller någon i hans hushåll, äger, är i besittning av eller har i sin vård. Inte heller får han döma hundar som framförs av någon från hans hushåll. Arrangemang, vid vilka domaren utses genom LAO eller FCI:s Brukshundkommission är undantagna från denna bestämmelse.

Domaren får genom sitt uppträdande varken störa eller påverka hundarnas arbete. Domaren är ansvarig för att de gällande reglerna efterlevs korrekt. Han är berättigad att avbryta proven vid överträdelse av reglerna och de anvisningar han ger. I sådant fall ska domaren insända en rapport till LAO.

Domarens beslut är slutgiltiga och kan inte överklagas. Varje kritik av domslut kan medföra avvisning från provplatsen samt ev. disciplinära åtgärder. I välgrundade fall, som inte berör bedömning av det faktiskt skedda utan i stället en regelöverträdelse från domarens sida, är det möjligt att besvära sig inom åtta dagar. Besvär ska vara skriftligt och undertecknat av den klagande samt ytterligare minst ett vittne. Det lämnas till provledaren för vidare befordran till arrangören resp. LAO. Godkännande av ett besvär innebär inte krav på revidering av domarens bedömning. Beslut angående besvär fattas av vederbörande instans inom LAO. LAO kan vidarebefordra ett besvär till FCI:s Brukshundkommission som fattar beslut som sista instans.

Provdeltagare ***

Provdeltagarna ska rätta sig efter anmälningstiden till provet. ~~Med insändandet av anmälan förpliktigar sig deltagaren att betala anmälningsavgiften.~~ Om en deltagare av någon orsak bli förhindrad att inställa sig vid provet så ska vederbörande omgående meddela detta till provledaren. Deltagaren måste följa för provplatsen gällande veterinär- och djurskyddsbestämmelser. Provdeltagaren måste rätta sig efter domarens och provledarens anvisningar. Provdeltagaren ska framföra sin hund på ett sportsligt oklanderligt sätt, och ska oavsett det uppnådda resultatet i en avdelning framföra hunden i samtliga avdelningar i klassen. Vid provets avslutning tillkännages provresultaten (prisutdelning) och tävlingsböckerna delas ut.

Domaren är berättigad att från provet utesluta en hund som är skadad eller visar inskränkningar i sin prestationsförmåga, även om föraren har en annan åsikt. Om en förare drar tillbaka sin hund ska i tävlingsboken noteras "Bristfällig" p.g.a. Avbrytande". Om en förare drar tillbaka sin hund p.g.a. en uppenbar eller uppvisar ett motsvarande veterinärintyg ska i tävlingsboken noteras "Avbryter p.g.a. sjukdom".

Domaren är berättigad att diskvalificera en förare vid osportsligt uppträdande, vid medförande av föremål för att motivera hunden, vid överträdelse av reglerna eller djurskyddsbestämmelserna eller brott mot konvenansen. Ett för tidigt avbrytande av provet ska vid varje tillfälle noteras med orsak i tävlingsboken. Vid en diskvalifikation stryks alla uppnådda poäng.

Föraren ska under hela provet medföra ett koppel. Hunden ska också hela tiden bära ett enkelt, enradigt, tätt anliggande kedjehalsband, som inte får utnyttjas som stryphalsband.

Andra kompletterande halsband som t.ex. läderhalsband, fästinghalsband o.dyl. är inte tillåtna under provet. Kopplet kan bäras osynligt för hunden eller hängas över bröstet från vänster axel.

Kommandona ska ges i normalt röstläge, vara korta och bestå av ett enda ord. De kan ges på vilket språk som helst, men ska dock för samma funktion vara de samma.

Om det är flera deltagare i samma klass så ska startordningen bestämmas genom lottdragning.

Villkor för deltagande ***

På provdagen ska hunden ha uppnått den föreskrivna åldern, inga undantag medges härifrån

IPO-1	18 mån
IPO-2	19 mån
IPO-3	20 mån
IPO-FH	20 mån

~~Vid prov får alla hundar delta, oavsett storlek, ras eller härstammingsbevis.~~

En förare får bara delta i ett provarrangemang per dag. En förare får högst framföra två hundar vid samma arrangemang. En hund får på samma dag bara framföras vid ett prov. Det står LAO fritt att bestämma minimiantal deltagare vid ett prov.

Varje klass kan upprepas hur ofta som helst. Klasserna ska avläggas i ordningsföljd (klass 1 – 2 – 3). I nästa klass får hunden först framföras efter att ha bestått den lägre klassen. Åldersgränsen måste respekteras. Hunden måste alltid framföras i den högsta klassen den deltagit i, undantagna härifrån är prov som inte är förbundna med placering eller kvalifikation.

Tikar som löper är tillåtna vid alla prov, dock ska de hållas separerade från övriga deltagare. De prövas i avdelning A efter tidsplanen, i de övriga avdelningarna som sista deltagare vid slutet av provet. ~~Hundar som är dräktiga eller digivande är inte tillåtna.~~

Sjuka och misstänkt smittsamma hundar är uteslutna från alla prov.

Tillgänglighetsprov

Före första momentet vid varje prov ska domaren utföra ett tillgänglighetsprov av hunden. En del av tillgänglighetsprovet är kontrollen av hundens identitet (t.ex. kontroll av ID-nummer, chip osv.).

Hundar som inte klarar tillgänglighetsprovet, får inte delta i proven och diskvalificeras. Ägare av chipmärkta hundar ska sörja för, att möjlighet att identifiera hunden finns.

Därutöver observerar domaren hundens frimodighet (mentalitet) under hela provet. Domaren är skyldig att genast diskvalificera en hund som visar dålig mentalitet vid iakttagelse av dåligt väsen. Diskvalifikationen ska införas i tävlingsboken med notering om dålig mentalitet. Hundar som diskvalificeras p.g.a. dålig mentalitet ska rapporteras skriftligt till vederbörande instans inom LAO. .

Genomförande av tillgänglighetsprov

1. Tillgänglighetsprovet ska under normala omständigheter ske på en för hunden neutral plats.
2. Alla deltagande hundar ska framföras enskilt för domaren.
3. Hunden ska framföras i ett vanligt koppel, detta ska hållas löst hängande.
4. Domaren ska undvika varje provokation. Det är inte tillåtet domaren att ta tag i hunden.

Bedömning:

- a. Positivt uppträdande: Under kontrollen förhåller hunden sig t.ex. neutral, självsäker, trygg, uppmärksam, temperamentsfull, frimodig.
- b. Gränsfall: Hunden förhåller sig t.ex. något orolig, lätt nervös, lite otrygg. Sådana hundar kan godkännas, de ska dock nog iakttas under provet.
- c. Negativt uppträdande resp. dålig mentalitet: Hunden förhåller sig t.ex. skygg, otrygg, rädd, skotträdd, inte styrbar, bitsk, aggressiv (diskvalifikation).

Bedömning:

Bedömningen av uppvisade prestationer görs i betygsnivåer (kvalifikationer) och poäng.

Betygsnivåerna (kvalifikationerna) och de därtill hörande poängen ska motsvara utförandet av momentet.

Poängtabell:

Max-poäng	Utmärkt	Mycket god	God	Tillfredsställande	Bristfällig
5,0	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0-0
10,0	10,0	9,5- 9,0	8,5- 8,0	7,5- 7,0	6,5-0
15,0	15,0-14,5	14,0-13,5	13,0-12,0	11,5-10,5	10,0-0
20,0	20,0-19,5	19,0-18,0	17,5-16,0	15,5-14,0	13,5-0
30,0	30,0-29,0	28,5-27,0	26,5-24,0	23,5-21,0	20,5-0
35,0	35,0-33,0	32,5-31,5	31,0-28,0 30,5-28	27,5-24,5	24,0-0
70,0	70,0-66,5	66,0-63,0	62,5-56,0	55,5-49,0	48,5-0
80,0	80,0-76,0	75,5-72,0	71,5-64,0	63,5-56,0	55,5-0
100,0	100,0-96,0	95,5-90,0	89,5-80,0	79,5-70,0	69,5-0

Procentberäkning:

Bedömning	Tilldelning	Procentavdrag
Utmärkt	= minst 96 %	eller upp till minus 4 %
Mycket god	= 95 till 90 %	eller minus 5 till 10 %
God	= 89 till 80 %	eller minus 11 till 20 %
Tillfredsställande	= 79 till 70 %	eller minus 21 till 30 %
Bristfällig	= under 70 %	eller minus 31 till 100 %

Vid totalbedömningen av en avdelning ska bara ges hela poäng. Vid de enskilda momenten kan däremot bedömas med delpoäng. Skulle vid sammanräkningen av en avdelning inte resultera i helpoäng så ska poängen avrundas uppåt eller neråt, beroende på helhetsintrycket av avdelningen.

Hundarna placeras i första hand efter betygsnivå, i andra hand efter totalpoäng. Vid lika poäng är högsta poäng i avdelning C avgörande. Vid likhet även här så gäller högsta poäng i avdelning B. Resultat med lika poäng i alla tre avdelningarna delar placering.

Diskvalifikation

Om en hund under provet lämnar föraren eller provplatsen och inte kommer tillbaka efter tre kommandon så diskvalificeras hunden.

Vid en diskvalifikation stryks samtliga dittills uppnådda poäng. I tävlingsboken blir varken betygsnivåer (kvalifikationer) eller poäng inskrivna.

Utvärdering

Ett prov anses som ”bestått” om hunden i varje avdelning i en klass uppnått minst 70 % av möjliga poäng.

Om en hund inte består provet i del A, B eller C kan den oavsett hur många poäng den i övrigt uppnår, endast tilldelas totalbetyget ”Bristfällig”.

Max- poäng	Utmärkt	Mycket god	God	Tillfredsställande	Bristfällig
100 poäng	100- 96	95- 90	89- 80	79- 70	69-0
300 poäng	300-286	285-270	269-240	239-210	209-0
200 poäng (BSL och FH)	200-192	191-180	179-160	159-140	139-0

Titlar

Titeln ”Internationell Bruksprovschampion” utdelas av FCI efter begäran av förraren hos LAO. För titeln krävs två CACIT, eller reserv-CACIT, med minst ett år och en dag emellan och uppnådda i två olika länder under två olika domare. Dessutom krävs en utställningsmerit med minst andrapris på internationell FCI-utställning.

Utdelning av CACIT och reserv-CACIT sker vid tävlingar, som tilldelats denna rätt av FCI. Till ett CACIT-arrangemang måste alla LAO inbjudas. Det måste dessutom vara minst två domare inbjudna, därav måste åtminstone en komma från en annan LAO. Utdelningen sker på förslag av domarna.

Till CACIT resp. reserv-CACIT kan bara föreslås hundar som finns upptagna på FCI:s lista över brukshundar (icke jakthundar) och som vid provet i IPO-3 uppnått bedömningen ”UTMÄRKT” eller ”MYCKET GOD”. Utdelningen av CACIT är inte automatiskt kopplad till den uppnådda placeringen.

Titeln ”Nationell Bruksprovschampion” regleras av LAO.

Tävlingsbok

Tävlingsbok krävs för varje deltagande hund. Utfärdande av tävlingsbok sker enligt reglerna för vederbörande föräres organisation. Det måste säkerställas att bara en tävlingsbok utfärdas för varje hund. Ansvaret härför åvilar den utfärdande organisationen.

Provresultatet ska vid alla tillfällen införas i tävlingsboken och kontrolleras samt underskrivas av domaren och, om så planerats, även av provledaren.

Ansvar

Hundägaren är ansvarig för alla person- och saksador, som förorsakas av hunden. ~~Denne måste därför som hundförare ha en ansvarsförsäkring.~~ Under hela provet ansvarar föraren för ev. olyckor orsakade av honom själv eller hans hund. De av domaren resp. arrangören utfärdade anvisningarna antas frivilligt av föraren och utförs på egen risk.

Vaccinationer ***

Intyg om vaccination enligt gällande regler ska på begäran uppvisas för fungerande domare resp. provledare innan provet börjar.

Kontroll av prov

LAO kan genomföra kontroll av prov. En av LAO utsedd sakkunnig person kontrollerar att provet genomförs enligt reglernas bestämmelser.

Bestämmelser för figuranter

A) Förutsättningar för insättande som figurant i avdelning C

1. Reglernas riktlinjer och bestämmelser för figurantfunktionen ska beaktas.
2. Figuranten i avdelning C är på provdagen domarens assistent.
3. Med hänsyn till sin personliga säkerhet och av försäkringsskäl ska figuranten, såväl vid utbildning som vid prov och tävlingar bära skyddsdräkt (skyddsbyxor, skyddsjacka, skyddsärm, suspensoar och ev. handskar).
4. Skodonen ska vara anpassade till väder- och markförhållanden, stadiga och halksäkra.
5. Före starten av avdelning C blir figuranten instruerad av domaren. Han måste fullgöra sin funktion enligt domarens anvisningar.
6. Figuranten ska vid avvärning/visitering följa anvisningarna från föraren, såvitt dessa sker enligt reglerna. Han måste göra det möjligt för föraren att åter ta in hunden i utgångsställning före start av sido- och rygg-transport.
7. Klubb tävlingar kan genomföras med endast en figurant. Vid sex eller flera deltagande hundar bör ~~måste~~ dock två figuranter sättas in.

Vid riksomfattande arrangemang som t.ex. kvalificeringsprov, mästerskap osv. ska generellt minst två figuranter användas. En figurant ur samma hushåll som någon av förarna kan sättas in vid alla arrangemang.

B) Principer för figurantuppträdande vid prov:

1. Allmänt

Inom ramen för ett prov ska utbildningsnivån och, om möjligt, kvaliteten på de framförda hundarna

(t.ex. driftsanlag, belastbarhet, självsäkerhet och förighet) bedömas av domaren. Domaren kan objektivt bedöma det han under provets förlopp akustiskt och visuellt uppfattar.

Denna aspekt, men framför allt tillvaratagandet av den sportsliga karaktären på provet (dvs. så lika förutsättningar som möjligt för alla deltagare), kräver att figurantarbetet ger domaren en så klar bild som möjligt.

Det får alltså inte överlämnas till figurantens godtycke hur avdelning C ska se ut. Tvärtom har figuranten ett antal regler att rätta sig efter.

Domaren ska i de olika delarna av momenten vid provet kunna kontrollera de viktigaste bedömningskriterierna för avdelning C. Dessa är t.ex. belastbarhet, självsäkerhet, driftbeteende, förighet. Dessutom ska också kvaliteten på bettet hos de framförda hundarna bedömas. Till följd därav måste hunden, när t.ex. bettkvaliteten ska bedömas, av figuranten ges möjligheten att få ett "bra bett". När belastbarheten ska bedömas så krävs det att "belastning" sker genom korrekt insats från figuranten. Man bör sträva efter ett så långt möjligt enhetligt figurantuppträdande som uppfyller kraven för att möjliggöra bedömningen.

2. "Bevakning och ståndskall" (klass 1-3)

Figuranten står - osynlig för förare och hund – passiv i det anvisade gömslet med skyddsärmen lätt vinklad och utan "hotande" kroppshållning. Skyddsärmen fungerar som skydd för kroppen. Hunden ska vid "Bevakning och ståndskall" iaktas av figuranten, extra retningar såsom alla typer av hjälper är inte tillåtna. Softstocken hålles neråt längs sidan. Stötar eller bett från hunden får inte besvaras med värjande rörelser från figuranten.

3. "Förhindrande av flyktförsök av figuranten" (klass 1-3)

Efter momentet "Bevakning och ståndskall" kommer figuranten på order från föraren i normal marsch ut ur gömslet och ställer upp på den av domaren anvisade platsen (markerade flyktpositionen).

Figurantens position måste göra det möjligt för föraren att lägga sin hund på en likaledes anvisad plats fem steg från figuranten, så att den hamnar på skyddsärmsidan av figuranten. Föraren ska känna till flyktriktningen.

På anvisning från domaren gör figuranten i snabb och energisk språngmarsch ett flyktförsök i rak riktning, utan att därvid springa överdrivet eller okontrollerat. Skyddsärmen får inte försättas i extra rörelse, det ska finnas en optimal angreppsmöjlighet för hunden. Figuranten får under flyktförsöket inte på något sätt vrida sig mot hunden, men kan ändå ha den i blickfältet. När hunden bitit springer figuranten vidare rakt fram, han håller därvid skyddsärmen tätt intill kroppen.

Flyktens längd avgörs av domaren. På anvisning från domaren upphör figuranten med flykten. Om flyktförsöket genomförs med passande dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet. Varje hjälp från figuranten, som t.ex. överdrivet bjudande av skyddsärmen före bettet, hetsljud eller slag med softstocken på skyddsbyxorna före starten eller under flyktförsöket, slappt hållen skyddsärm efter första bettet, minskande av flykthastigheten, självständigt upphörande med flykten osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8 (gäller alla moment).

4. “Avvärjande av angrepp under bevakningsfasen” (klass 1-3)

Efter bevakningsfasen och på anvisning från domaren gör figuranten ett angrepp på hunden. Härvid föres softstocken med hotande rörelser ovanför skyddsärmen, dock utan att slå hunden. I samma ögonblick gör figuranten ett frontalangrepp genom att springa mot hunden med lämplig kraft, utan att skyddsärmen sätts i extra rörelse. Skyddsärmen hålls härvid tätt intill kroppen. Då hunden har bitit fast placerar figuranten under rörelse hunden vid sidan och påbörjar belastningsfasen i rak riktning. Figuranten ska tränga alla hundar i samma riktning.

Följaktligen kan domaren placera sig så att det är möjligt för honom att för alla hundar bedöma uppträdande vid angreppet och under belastningsfasen, bett, släppande och bevakningsfasen. Trängning i riktning mot föraren är inte tillåten.

Käppslagen med softstocken tilldelas på skuldrorna eller området vid manken. Käppslagen ska utföras med samma intensitet för alla hundar.

Det första slaget ska ske efter 4-5 steg, det andra efter ytterligare 4-5 steg under belastningsfasen. Efter det andra slaget görs ytterligare en trängning utan käppslag.

Belastningsfasens längd avgörs av domaren. Figuranten upphör med belastningen efter anvisning från domaren. Om angreppet genomförs med passande dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet.

Varje hjälp från figuranten, som t.ex. överdrivet bjudande av skyddsärmen före bettet, hetsljud eller slag med softstocken på skyddsbyxorna före angreppet, slappt hållen skyddsärm efter bettet under belastningsfasen, olika intensitet under belastningsfasen och under käppslagen, självständigt upphörande vid bristande belastbarhet hos hunden osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8 (gäller alla moment).

5. “Ryggtransport” (klass 2+3)

På order från föraren genom figuranten i normal marsch en ryggtransport på ca 30 steg. Domaren bestämmer transportens förlopp. Figuranten får under transporten inte göra några ryckiga rörelser. Softstocken och skyddsärmen ska bäras så att de inte innebär några extra retningar. Särskilt softstocken ska härvid bäras dold. Figuranten ska gå med samma hastighet för alla hundar.

6. “Överfall på hunden under ryggtransport” (klass 2+3)

Överfallet under ryggtransport sker under rörelse på anvisning från domaren. Överfallet ska av figuranten utföras genom en dynamisk helomvändning åt vänster eller höger och en energisk språngmarsch mot hunden. Softstocken föres ovanför skyddsärmen med hotande rörelser. Figuranten ska hålla skyddsärmen framför kroppen i löpriktningen. Extra rörelser med skyddsärmen ska undvikas. Då hunden har bitit fast placerar figuranten under rörelse hunden vid sidan och påbörjar belastningsfasen i rak riktning. Figuranten ska tränga alla hundar i samma riktning.

Följaktligen kan domaren placera sig så att det är möjligt för honom att för alla hundar bedöma uppträdande vid angreppet och under belastningsfasen, bett, släppande och bevakningsfasen. Trängning i riktning mot föraren är inte tillåten.

Belastningsfasens längd avgörs av domaren. Figuranten upphör med belastningen efter anvisning från domaren. Om angreppet genomförs med passande dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet.

Varje hjälp från figuranten, som t.ex. överdriven sidoavvikelse före bettet, bjudande av skyddsärmen före bettet, hetsljud eller slag med softstocken på skyddsbyxorna vid början av överfallet, slappt hållen skyddsärm efter bettet under belastningsfasen, olika intensitet under belastningsfasen, självständigt upphörande vid bristande belastbarhet hos hunden osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8 (gäller alla moment).

7. “Angrepp på hunden under rörelse” (klass 1-3)

Figuranten lämnar, på anvisning från domaren, det anvisade gömslet och korsar planen i normal marsch (klass 1)/i språngmarsch (klass 2+3) fram till mittlinjen.

Därefter

- övergår figuranten direkt från normal marsch till språngmarsch och riktar ett frontalangrepp mot förare och hund under avgivande av skrämselfjud och med hotande rörelser med softstocken (klass 1)

- fortsätter figuranten utan avbrott sin språngmarsch och riktar ett frontalangrepp mot förare och hund under avgivande av skrämselfjud och med hotande rörelser med softstocken (klass 2+3)

Hunden ska tas emot med elastiskt hållande av skyddsärmen, utan att figuranten stannar upp. Vid mottagandet av hunden ska figuranten – om så behövs – utföra en vridning av kroppen för att fånga upp hundens fart.

Figuranten får under inga omständigheter springa runt hunden.

Då hunden har bitit fast placerar figuranten under rörelse hunden vid sidan och påbörjar belastningsfasen i rak riktning. Härvid måste alltid undvikas att springa omkull hunden. Figuranten ska tränga alla hundar i samma riktning.

Följaktligen kan domaren placera sig så att det är möjligt för honom att för alla hundar bedöma uppträdande vid angreppet och under belastningsfasen, bett, släppande och bevakningsfasen. Trängning i riktning mot föraren är inte tillåten.

Belastningsfasens längd avgörs av domaren. Figuranten upphör med belastningen efter anvisning från domaren. Om angreppet genomförs med passande dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet. Varje hjälp från figuranten, som t.ex. minskande av angreppets fart, stillastående mottagande av hunden, överdriven sidoavvikelse före bettet, omkullspringande av hunden, bjudande av skyddsärmen före bettet, slappt hållen skyddsärm efter bettet under belastningsfasen, olika intensitet under belastningsfasen, självständigt upphörande vid bristande belastbarhet hos hunden osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8 (gäller alla moment).

8. “Upphörande med kamphandling” (gäller för alla moment)

Upphörande med kamphandling ska vid alla skyddsmoment utföras så att domaren kan iaktta hundens bett, släppande och bevakningsfas (inte stanna med ryggen mot domaren, hålla ögonkontakt med domaren).

Efter upphörande med kamphandlingen ska motståndet mot hunden minskas. Figuranten ska upphöra med rörelseretningarna, utan att tydligt släppa greppet i skyddsärmen.

Skyddsärmen ska inte hållas högt utan förbli i samma position som den hållits tidigare under momentet. Softstocken ska hållas nedåtriktad vid sidan av kroppen, osynlig för hunden. Vid släppandet får figuranten inte ge någon som helst hjälp. Efter släppandet håller figuranten ögonkontakt med hunden. Extra retningar liksom all typ av hjälp är inte tillåtet. För att behålla hunden i blickfältet kan figuranten vid kretsande rörelser av hunden under bevakningsfasen långsamt vrida sig med utan ryckiga rörelser.

9. “Osäkerhet och misslyckande från hunden”

Mot en hund som vid ett skyddsmoment inte biter fast, eller i en belastningsfas tappar greppet och släpper, ska figuranten fortsätta trängningen, tills domaren avbryter momentet. Figuranten får i en sådan situation under inga omständigheter ge hjälp, eller självständigt avbryta momentet. Hundar som inte släpper får inte från figurantens sida bringas att släppa genom lämplig kroppshållning eller rörelse med softstocken. Hundar som under bevakningsfasen har tendens att lämna figuranten, får inte från figurantens sida påverkas att stanna kvar. Figuranten ska vid alla moment och momentdelar förhålla sig aktiv eller neutral, allt efter kraven i reglerna. Stöter eller biter en hund under bevakningsfasen, ska figuranten undvika avvärjande rörelser.

“DSB”-bedömning: (gäller för alla klasser)

“DSB”-bedömningen ska beskriva karaktärsanlagen hos en hund med tanke på användning i aveln. “DSB”-bedömningen har inget inflytande på resultatet av provet resp. placeringen. För att få en “DSB”-bedömning måste hunden ha genomfört minst ett skyddsmoment.

Med betygsnivåerna “Utpräglade” (a), “Befintliga” (vh) och “Icke tillräckliga” (ng) bedöms följande egenskaper:

Driftnanlag, Självsäkerhet och Belastbarhet.

DSB ”Utpräglade” erhåller en hund:

Vid stor arbetsvilja, tydligt driftbeteende, målmedvetet utförande av momenten, självsäkert uppträdande, oinskränkt uppmärksamhet och utomordentligt stor belastningsförmåga.

DSB “Befintliga” erhåller en hund:

Vid begränsningar i arbetsvilja, driftbeteende, självsäkerhet, uppmärksamhet och belastbarhet.

DSB "Icke tillräckliga" erhåller en hund:

Vid brister i arbetsvilja, brister i driftsanlag, felande självsäkerhet och otillräcklig belastbarhet.

Särskilda bestämmelser

LAO har rätt att utvidga de allmänna bestämmelserna inom sitt område, t.ex. krav för deltagande, veterinär-, djurskydds- och hälsobestämmelser, eller med anledning av landets lagar. Kommandon kan ges på modersmålet.

Världsmästerskap

Här gäller bestämmelserna ("Pflichtenhefte") för genomförande av olika världsmästerskap inom FCI.

Utfärdande och ändringar av dessa bestämmelser åvilar FCI:s brukshundkommission.

IPO/BHP-1

Indelas i:	Avdelning A	100 poäng
	Avdelning B	100 poäng
	Avdelning C	100 poäng
	Totalt	300 poäng

IPO/BHP 1 Avdelning A

Förarspår, minst 300 steg, 3 sträckor, 2 vinklar (ca 90°), 2 föraren tillhöriga föremål, minst 20 min gammalt, tid för utarbetandet 15 min.

Spårarbete	80 poäng
Föremål (10 + 10)	20 poäng
Totalt	100 poäng

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige bestämmer spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren ska läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller läggas med samma intervall. Startpunkten för spåret ska vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten.

Lottdragning mellan deltagarna om startordningen förrättas av domaren.

Föraren (=spårläggaren) ska, innan spåret lägges, uppvisa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Det får bara användas föremål, som har varit grundligt utsatta (i minst 30 min) för förarens vittring. Föraren (= spårläggaren) gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan i den anvisade riktningen. Utläggningen av spåret ska ske i normal gångart utan skrapande eller stampande. Det ska dock göras möjligt för hunden att utarbeta vinklarna utan avbrott.

Det första föremålet lägges efter minst 100 steg på första eller andra sträckan, det andra föremålet vid slutet av spåret. Föremålen ska läggas under gång vid utläggandet av spåret. Efter utläggandet av sista föremålet ska spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning. Vid läggandet av ett spår ska användas olika föremål (material: t.ex. läder/skinn, tyg, trä).

Föremålen ska vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget. Under utläggandet av spåret ska hunden uppehålla sig utom synhåll.

Under hundens arbete får domaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som det är tillåtet teamet (förare och hund) att spåra i.

a) Kommando: "SPÅR"

Kommandot "SPÅR" är tillåtet vid spårets start och efter det första föremålet.

b) Utförande:

Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spårlinan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller i spårselels fästansordning (tillåtna är bröstsele eller Böttgerssele, utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i utgångsställning till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, ska varje form av tvång undvikas. På anvisning från domaren föres hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släppes på spåret. Hunden ska vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vittringen. Hunden ska sedan med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet 10 m ska hållas även vid frispår. Spårlinan får vara löst hängande, så länge föraren inte släpper den. Hunden ska utarbeta vinklarna säkert. Efter vinkeln ska hunden fortsätta spåret i samma tempo. Så snart hunden har funnit ett föremål, ska den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålen tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren. Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (också omväxlande). När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Härefter tar föraren upp spårlinan igen och fortsätter spåret med sin hund. Efter avslutningen av spåret ska de funna föremålen förevisas för domaren

c) Bedömning:

Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och övertygande, och hunden därvid visar ett positivt spårarbete. Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremål, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför skäligt poängavdrag. Om föraren kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar spåret och därvid hålls tillbaka av föraren, ska domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte denna domaranvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren. Är spåret från start till slut inte utarbetat inom 15 min så avbryts spårarbetet av domaren. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bågge möjligheter, alltså ”upptag” och ”påvisning”. Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedömes. Felpåvisningar ingår i bedömningen av resp. sträcka.

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål.

Fördelningen av poäng för att hålla spåret på sträckorna ska svara mot längden och svårighetsgraden. Bedömningen av de enskilda sträckorna görs med hjälp av betygsnivåer och poäng. Om hunden inte spårar (uppehåller sig längre tid på samma ställe utan att spåra) kan spåret avbrytas, även om hunden befinner sig på spåret.

IPO/BHP 1 Avdelning B

Moment 1:	Fritt följ	20 poäng
Moment 2:	Sättande under marsch	10 poäng
Moment 3:	Platsläggande med inkallning	10 poäng
Moment 4:	Apportering på slät mark	10 poäng
Moment 5:	Apportering över häck	15 poäng
Moment 6:	Apportering över A-hinder	15 poäng
Moment 7:	Framåtsändande med platsläggande	10 poäng
Moment 8:	Platsliggande med störning	10 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

Domaren ger anvisning för start av varje moment. Allt övrigt, som vändningar, halter, byten av gångart osv. ska utföras utan anvisning.

Kommandona framgår av dessa regler. Kommandona ska ges i normalt röstläge, vara korta och bestå av ett enda ord. De kan ges på vilket språk som helst, men ska dock för samma funktion vara de samma. Om en hund inte utför ett moment, eller en del av ett moment, efter det tredje givna kommandot, avbryts det pågående momentet utan bedömning. Vid inkallning kan i stället för kommandot ”HIT” användas hundens namn. Hundens namn i förbindelse med kommando betraktas som dubbelkommando.

I utgångsställning sitter hunden tätt intill och rakt vid förarens vänstra sida, med hundens skuldra i höjd med förarens knä. Alla moment startar och slutar med utgångsställning. Intagande av utgångsställning är bara tillåtet en gång vid starten av varje moment. Ett kort beröm är bara tillåtet efter avslutningen av varje moment och bara i utgångsställning. Därefter kan föraren inta en ny utgångsställning. Under alla omständigheter ska det vara ett tydligt intervall (ca 3 sek) mellan beröm och ny start.

Från utgångsställningen följer den s.k. Inledningen. Föraren ska då gå minst 10 och högst 15 steg innan kommandot för momentets utförande ges.

Mellan momentdelarna ”sittande framför” och ”avslutning” samt vid framkomsten till den sittande, stående eller liggande hunden ska det innan avgivande av ytterligare kommando vara en tydlig paus (ca 3 sek). Vid avhämtning kan föraren gå fram till hunden antingen framifrån eller genom att gå bakom.

Fritt följ ska också visas vid förflyttningar mellan momenten. Även vid avhämtning av apportbocker ska hunden följa föraren. Uppmjukning eller lek är inte tillåtet.

Föraren ska utföra helomvändningen åt vänster. Vid helomvändningen kan hunden antingen gå runt bakom föraren eller backa framför föraren, utförandet ska vara lika under samma prov.

Efter att hunden har ”suttit framför”, kan den inta utgångsställning genom att antingen gå bakom föraren eller ansluta direkt till vänster sida.

Häcken ska ha en höjd av 100 cm och en bredd av 150 cm. A-hindret består av två, på den översta delen förbundna, klättermått med en bredd av 150 cm och en höjd av 191 cm. På marken står bägge måtterna så långt från varandra att A-hindret har en höjd av 180 cm mätt lodrätt. Hela A-hindrets ovansida ska vara försedd med en halksäker beläggning. På måtterna ska på den översta halvan vara anbringade 3 st. 24/48 mm lister. Alla hundar vid ett prov ska hoppa över samma hinder.

Vid apportering är endast apportbocker av trä (vikt 650 g) tillåtna. De apportbocker som ställs till disposition av arrangören ska användas av alla deltagare. Det är inte tillåtet, att hunden före apporteringsmomenten har haft apportboken i munnen. Skulle föraren glömma ett moment så uppmanar domaren (utan poängavdrag) föraren att visa det glömda momentet.

1. Fritt följ

20 poäng

a) Kommando: "FOT"

Kommandot är bara tillåtet vid marschanträde och vid byte av gångart.

b) Utförande:

Föraren beger sig med sin hund under fritt följ till domaren, sätter hunden och presenterar sig. Från utgångsställning ska hunden, på kommandot "FOT", uppmärksam, glatt och rakt följa föraren, med skuldran i höjd med förarens vänstra knä och vid halt sätta sig självständigt, snabbt och rakt. Vid starten av momentet går föraren med sin hund 50 steg rakt fram, utan att göra uppehåll, efter helomvändningen och ytterligare 10 till 15 steg ska föraren visa språngmarsch och långsam marsch (minst 10 steg vardera). Övergången från språngmarsch till långsam marsch ska utföras utan mellansteg. De olika gångarterna ska tydligt skilja sig från varandra i hastighet. Under vanlig marsch utförs sedan minst en höger-, en vänster- och en helomvändning. En halt ska visas minst en gång i normalt tempo. Medan föraren första gången går med sin hund rakt fram, avges två skott (kaliber 6 mm) med ett tidsintervall på 5 sek och på ett avstånd av minst 15 steg. Hunden ska förhålla sig skottoberörd. Vid avslutningen av momentet går föraren med sin hund på anvisning från domaren genom en grupp bestående av minst fyra personer, som rör sig runt. Föraren ska dessutom tillsammans med sin hund gå runt en person i högervarv och en person i vänstervarv, samt göra minst en halt i gruppen. Domaren kan kräva en upprepning. Föraren och hunden lämnar gruppen och intar utgångsställning.

c) Bedömning:

Om hunden går för långt fram, avviker ut åt sidan, drar sig efter, sätter sig långsamt eller tvekande, får extrakommandon eller kroppshjälper, visar ouppmärksamhet i alla gångarter och vändningar och/eller visar sig tryckt så medför detta skäligen poängavdrag.

2. Sättande under marsch

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg ska hunden på kommandot "SITT" genast sätta sig i marschritningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart eller ser tillbaka. Efter ytterligare 30 steg stannar föraren och vänder sig genast om mot sin lugnt sittande hund. På anvisning från domaren går föraren tillbaka till sin hund och ställer sig på dennes högra sida.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, sätter sig långsamt eller är orolig och ouppmärksam under sittandet så medför detta poängavdrag. Om hunden i stället för att sätta sig lägger sig eller står, dras 5 poäng.

3. Platsläggande med inkallning

10 poäng

a) Kommando: “FOT”, “PLATS”, “HIT”, “FOT”

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg ska hunden på kommandot “PLATS” genast lägga sig i marschritningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart eller ser sig tillbaka. Föraren går ytterligare 30 steg rakt fram, stannar och vänder sig genast om mot sin lugnt liggande hund. På anvisning från domaren kallar föraren in sin hund med kommandot “HIT” eller hundens namn. Hunden ska glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot “FOT” ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, lägger sig långsamt, ligger oroligt, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. Om hunden sitter eller står efter kommandot “PLATS” dras 5 poäng härför.

4. Apportering på slät mark

10 poäng

a) Kommando: “APPORT”, “LOSS”, “FOT”

b) Utförande:

Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 650 g) ca 10 steg. Kommandot “APPORT” får först ges när apportbocken ligger stilla. Den lugnt och fritt bredvid föraren sittande hunden ska på kommandot “APPORT” snabbt och direkt springa ut till apporten, genast ta upp den och snabbt och direkt bära den tillbaka till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot “LOSS”. Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm. På kommandot “FOT” ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. Det gör även om apportboken kastas för kort, eller om föraren ger hunden hjälper också utan att ändra sin plats. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig". Apporterar hunden inte så bedöms momentet med 0 poäng.

5. Apportering över häck (100 cm)

15 poäng

a) Kommando: "HOPP", "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Föraren intar med sin hund utgångsställning på ett avstånd av minst 5 steg från häcken. Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 650 g) över en 100 cm hög häck. Kommandot "HOPP" får ges först när apportboken ligger stilla. Den vid sidan av föraren lugnt och fritt sittande hunden, ska på kommandona "HOPP" och "APPORT" (kommandot "APPORT" ska ges under hoppet) hoppa fritt över häcken springa snabbt och direkt till apporten, genast ta upp den, genast hoppa fritt tillbaka över häcken och bära apportboken snabbt och direkt till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportboken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportboken med kommandot "LOSS".

Apportboken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm. På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, hoppar och springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, hoppar långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. För lätt beröring av häcken drages upp till 1 poäng per hopp, för islag upp till 2 poäng per hopp.

Poänguppdelning för Apportering över häck:

Uthopp	Apportering	Återhopp
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet är bara möjlig, när minst två av de tre delarna (uthopp – apportering – återhopp) är utförda.

Hopp och apportering utan anmärkning	= 15 poäng
Ut- eller återhopp inte utfört, apportering utan anmärkning	= 10 poäng
Ut- och återhopp utan anmärkning, apportering inte utförd	= 10 poäng

Om apportbocken ligger mycket snett eller dåligt synlig för hunden, har föraren möjlighet att efter förfrågan eller på anvisning från domaren kasta om apporten, utan poängavdrag. Härunder ska hunden förbli sittande.

Om föraren ger hjälp också utan att ändra sin plats så medför detta skäligt poängavdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedömes momentet som "Bristfällig".

6. Apportering över A-hinder (180 cm) 15 poäng

a) Kommando: "HOPP", "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Föraren intar med sin hund utgångsställning på ett avstånd av minst 5 steg från A-hindret. Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 650 g) över A-hindret. Den vid sidan av föraren lugnt och fritt sittande hunden ska på kommandona "HOPP" och "APPORT" (kommandot "APPORT" ska ges under hoppet) klättra över A-hindret, springa snabbt och direkt till apporten, genast ta upp den, genast klättra tillbaka över A-hindret och bära apportbocken snabbt och direkt till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot "LOSS". Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm. På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, hoppar och springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, hoppar långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag.

Poänguppdelning för Apportering över A-hinder:

Uthopp	Apportering	Återhopp
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet är bara möjlig, när minst två av de tre delarna (uthopp – apportering – återhopp) är utförda.

Hopp och apportering utan anmärkning = 15 poäng
Ut- eller återhopp inte utfört, apportering utan anmärkning = 10 poäng
Ut- och återhopp utan anmärkning, apportering inte utförd = 10 poäng
Om apportbocken ligger mycket snett eller dåligt synlig för hunden, har föraren möjlighet att efter förfrågan eller på anvisning från domaren kasta om apporten, utan poängavdrag. Härunder ska hunden förbli sittande.

Om föraren ger hjälp också utan att ändra sin plats så medför detta skäligt poängavdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedömes momentet som "Bristfällig".

7. Framåtsändande med platsläggande **10 poäng**

a) Kommando: "FRAMÅT", "PLATS", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram i den anvisade riktningen. Efter 10 – 15 steg ger föraren kommandot "FRAMÅT" samtidigt med att han en gång höjer armen och stannar. Härpå ska hunden målmedvetet, i rak linje och i snabb gångart avlägsna sig minst 30 steg i den angivna riktningen. På anvisning från domaren ger föraren kommandot "PLATS", på vilket hunden genast ska lägga sig. Föraren får hålla sin arm riktningsgivande lyftad tills hunden har lagt sig. Efter anvisning från domaren går föraren fram till sin hund och ställer sig till höger om den. Efter ca 3 sek, på anvisning från domaren och på kommandot "SITT", ska hunden snabbt och rakt sätta sig upp i utgångsställning.

c) Bedömning:

Om föraren springer med hunden, eller om hunden gör fel under inledningen, springer för långsamt ut, avviker kraftigt i sidled, avlägsnar sig för kort sträcka, lägger sig tvekan eller för tidigt, ligger oroligt resp. ställer/sätter sig för tidigt vid avhämtningen så medför detta skäligt poängavdrag.

8. Platsliggande med störning

10 poäng

a) Kommando: "PLATS", "SITT"

b) Utförande:

Innan en annan hund påbörjar avdelning B lägger föraren sin hund, från utgångsställning, med kommandot "PLATS" på ett av domaren anvisat ställe. Föraren får inte lämna kvar koppel eller något som helst annat föremål. Därefter går föraren, utan att se tillbaka, inom provområdet minst 30 steg bort från hunden och blir lugnt stående synlig för hunden, med ryggen mot denne. Hunden ska utan påverkan från föraren lugnt ligga kvar, medan den andra hunden utför momenten 1 till 6. På anvisning från domaren går föraren fram till sin hund och ställer sig på dennes högra sida. Efter ca 3 sek ska hunden, efter anvisning från domaren och på kommandot "SITT", snabbt och rakt sätta sig upp i utgångsställning.

c) Bedömning:

Om föraren betar sig oroligt eller ger andra dolda hjälper, eller om ligger oroligt resp. ställer/sätter sig för tidigt vid avhämtningen så medför detta skäligt poängavdrag. Står eller sitter hunden, men förblir på platsen för läggandet görs en delbedömning. Avlägsnar sig hunden mera än 3 meter från platsen för läggandet innan den andra hunden har avslutat moment 3 så bedöms momentet med 0 poäng. Lämnar hunden platsen för läggandet efter avslutningen av moment 3 så görs en delbedömning. Kommer hunden föraren till mötes vid avhämtningen så dras upp till 3 poäng.

IPO/BHP 1 Avdelning C

Moment 1:	Rondering	5 poäng
Moment 2:	Bevakning och ståndskall	10 poäng
Moment 3:	Förhindrande av flyktförsök av figuranten	20 poäng
Moment 4:	Avvärijande av angrepp under bevakningsfasen	35 poäng
Moment 5:	Angrepp på hunden under rörelse	30 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

På en lämplig plats uppställs på långsidorna, förskjutna i sidled, 6 gömslen, 3 på var sida (se skiss). De nödvändiga markeringarna ska vara väl synliga för föraren, domare och figurant.

Figuranten ska vara utrustad med skyddsdräkt, skyddsärm och en softstock. Skyddsärmen ska vara försedd med en bitvulst, vars överdrag är framställt av naturfärgat jute. Om det är nödvändigt för figuranten att bevara ögonkontakt med hunden behöver han inte ovillkorligen stå stilla i bevakningsfasen. Han får dock inte inta en hotande ställning och heller inte göra värjande rörelser. Han ska täcka sin kropp med skyddsärmen. Sättet, på vilket föraren tar softstocken från figuranten, står föraren fritt att välja. (Se också reglernas sida 17 ”Bestämmelser för figuranter”).

Bara en figurant är nödvändig vid ett prov, oavsett klass. Från och med 6 deltagande hundar i samma klass måste dock användas två figuranter. Inom samma klass ska användas samma figurant/figuranter för alla förare.

Hundar, som inte är i hand på föraren, som efter skyddsmomenten inte släpper eller släpper först efter en aktiv insats från förarens sida eller som biter på andra ställen än i skyddsärmen, ska diskvalificeras. De ges heller ingen DSB-bedömning.

Avdelning C avbryts för de hundar, som misslyckas i ett skyddsmoment eller låter sig jagas på flykt. De ges ingen bedömning, förutom av DSB.

Kommandot “LOSS” är tillåtet en gång vid alla skyddsmoment. Se nedanstående tabell över poängavdrag vid bedömningen av släppande.

Långsamt släppande	Släpper genast vid första extra-kommandot	Släpper långsamt vid första extra-kommandot	Släpper genast vid andra extra-kommandot	Släpper långsamt vid andra extra-kommandot	Släpper inte efter andra extrakommandot resp. ytterligare påverkan
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Diskvalifikation

1. Rondering

5 poäng

a) Kommando: “SÖK”, “HIT” (kommandot “HIT” kan också ges i förbindelse med hundens namn)

b) Utförande:

Figuranten befinner sig, utom synhåll för hunden, i sista gömslet. Föraren ställer upp med sin hund under fritt följ mellan fjärde och femte gömslet, så att två sidslag är möjliga. På anvisning från domaren startar avdelning C.

På ett kort kommando "SÖK" och ett tecken med höger eller vänster arm, som kan upprepas, ska hunden snabbt lämna föraren och springa målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt det femte gömslet. När hunden utfört sidoslaget kallar föraren hunden till sig med kommandot "HIT" och dirigerar den i farten ut till figurantens gömsle med armtecken och ett förnyat kommando "SÖK".

Föraren rör sig i normal marsch på en tänkt mittlinje, som han inte får lämna under ronderingen. Hunden ska hela tiden befinna sig framför föraren. När hunden har nått figurantens gömsle, ska föraren stanna. Kommandon och tecken är härefter inte tillåtna.

c) Bedömning:

Om hunden visar inskränkningar i förighet eller inte springer snabbt, målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt gömslena så medför detta skäligt poängavdrag.

2. Bevakning och Ståndskall

10 poäng

a) Kommando: "HIT", "FOT"

b) Utförande:

Hunden ska aktivt och uppmärksamt bevaka figuranten och ge ihållande ståndskall. Hunden får varken hoppa på eller bita figuranten. Efter ca 20 sek ståndskall går föraren på anvisning från domaren fram till 5 steg från gömslet. På anvisning från domaren kallar föraren in sin hund till utgångsställning.

c) Bedömning:

Hunden ska fram till kommandot ge ihållande, kraftfullt ståndskall och ivrigt bevaka figuranten, oberörd av domaren eller den annalkande föraren. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag. För ett ihållande ståndskall ges 5 poäng. För ett svagt ståndskall dras 2 poäng, bevakar hunden figuranten uppmärksamt, men utan att skälla, dras 5 poäng. Om hunden besvärar figuranten, t.ex. genom att stöta till eller hoppa på denne osv. dras upp till 2 poäng, vid kraftigt bett dras upp till 9 poäng. Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att lämna mittlinjen, kan hunden ännu en gång sändas till figuranten. Stannar hunden nu vid figuranten, kan avdelning C fortsätta.

Momentet bedöms dock som "Bristfällig". Låter hunden inte sig dirigeras till figuranten igen eller om den lämnar figuranten på nytt, avbryts avdelning C. Kommer hunden föraren till mötes vid dennes framkomst till gömslet, eller kommer den till föraren före inkallningen, delbedöms momentet som "Bristfällig".

3. Förhinderande av flykttförsök av figuranten

20 poäng

a) Kommando: "FOT", "PLATS", "LOSS"

b) Utförande:

På anvisning från domaren beordrar föraren ut figuranten ur gömslet. Figuranten beger sig i normal marsch till den markerade utgångspunkten för flykttförsöket. På anvisning från domaren går föraren med sin hund under fritt följ till den markerade bevakningspositionen för flykttförsöket. Avståndet mellan figuranten och hunden ska vara 5 steg. Föraren lägger sin hund för bevakning och går själv bort till gömslet.

Han har ögonkontakt med sin hund, med figuranten och med domaren. På domarens anvisning gör figuranten ett flykttförsök. Hunden ska, utan tvekan, självständigt och med ett energiskt och kraftigt bett, effektivt förhindra flykttförsöket. Den får härunder bara bita i skyddsärmen. På anvisning från domaren står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas att hunden effektivt förhindrar flykttförsöket med en snabb, energisk reaktion och förföljande med kraftigt bett, att den har ett fullt och lugnt bett fram till släppandet och visar en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag. Om hunden ligger kvar, eller om den inte inom ca 20 steg har förhindrat flykten genom att bita tag i och hålla fast figuranten, avbryts avdelning C.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer.

Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden lämnar figuranten eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

4. Avvärijande av angrepp under bevakningsfasen

35 poäng

a) Kommando: "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Efter en bevakningsfas på ca 5 sek gör figuranten, på anvisning från domaren, ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren ska hunden försvara sig med energiskt och kraftigt bett. Hunden får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit tilldelas den 2 slag. Endast slag på skuldrorna och området vid manken är tillåtna. På domarens anvisning står figuranten still. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "FOT" in den till utgångsställning. Softstocken tas inte från figuranten.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligen poäng-avdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som "Bristfällig". Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

5. Angrepp på hunden under rörelse

30 poäng

a) Kommando: "SITT", "REVIR", "LOSS", "FOT", "FOT"

b) Utförande:

Föraren blir med sin hund anvisad ett markerat ställe på mittlinjen, i höjd med första gömslet. Hunden kan hållas i halsbandet, men får därvid inte stimuleras av föraren.

På anvisning från domaren träder den med softstock försedda figuranten ut från ett gömsle och går i normal marsch till mittlinjen. Efter att ha ignorerat förarens anrop springer figuranten mot föraren och hunden och gör, under avgivande av skrämmande ljud och med kraftigt hotfulla rörelser, ett frontalangrepp. Då figuranten är 40-30 steg från föraren och hunden ger föraren på anvisning från domaren kommandot "REVIR" och släpper samtidigt hunden. Hunden ska utan tvekan avvärja angreppet genom energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. Föraren själv får inte lämna sin plats. På anvisning från domaren upphör figuranten med angreppet. Hunden ska då genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "FOT" in den till utgångsställning. Softstocken tas från figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "FOT" är tillåtet. Hunden ska gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren. Hunden ska under transporten uppmärksam iakttä figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler avdelning C som avslutad. På anvisning från domaren kopplas hunden, därefter tillkännages bedömningen.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas energiskt försvar med kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå.

Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som "Bristfällig".

Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

IPO/BHP-2

Indelas i:	Avdelning A	100 poäng
	Avdelning B	100 poäng
	Avdelning C	100 poäng
	Totalt	300 poäng

IPO/BHP 2 Avdelning A

Icke-förarspår, minst 400 steg, 3 sträckor, 2 vinklar (ca 90°), 2 föremål, minst 30 min gammalt, tid för utarbetandet 15 min.

Spårarbete	80 poäng
Föremål (10 + 10)	20 poäng
Totalt	100 poäng

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige bestämmer spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren ska läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller läggas med samma intervall. Startpunkten för spåret ska vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten.

En ytterligare lottdragning mellan deltagarna om startordningen förrättas efter spårens utläggande i närvaro av domaren.

Spårläggaren ska, innan spåret lägges, uppvisa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Det får bara användas föremål, som har varit grundligt utsatta (i minst 30 min) för spårläggarens vittring. Spårläggaren gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan i den anvisade riktningen. Utläggningen av spåret ska ske i normal gångart utan skrapande eller stampande. Det ska dock göras möjligt för hunden att utarbeta vinklarna utan avbrott. Det första föremålet lägges efter minst 100 steg på första eller andra sträckan, det andra föremålet vid slutet av spåret. Föremålen ska läggas under gång vid utläggandet av spåret. Efter utläggandet av sista föremålet ska spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning.

Vid läggandet av ett spår ska användas olika föremål (material: t.ex. läder/skinn, tyg, trä). Föremålen ska vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget.

Alla föremål ska vara försedda med nummer som överensstämmer med numret på spårskylten/flaggan. Under utläggandet av spåret ska föraren och hunden uppehålla sig utom synhåll.

Under hundens arbete får domaren, spårläggaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som det är tillåtet teamet (förare och hund) att spåra i.

a) Kommando: "SPÅR"

Kommandot "SPÅR" är tillåtet vid spårets start och efter det första föremålet.

b) Utförande:

Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spårlinan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller i spårselens fästansordning (tillåtna är bröstsele eller Böttgerssele, utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i utgångsställning till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, ska varje form av tvång undvikas. På anvisning från domaren föres hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släppes på spåret. Hunden ska vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vittringen. Hunden ska sedan med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet 10 m ska hållas även vid frispår. Spårlinan får vara löst hängande, så länge föraren inte släpper den. Hunden ska utarbeta vinklarna säkert. Efter vinkeln ska hunden fortsätta spåret i samma tempo. Så snart hunden har funnit ett föremål, ska den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålet tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren. Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel.

Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (också omväxlande). När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Härefter tar föraren upp spårlinan igen och fortsätter spåret med sin hund. Efter avslutningen av spåret ska de funna föremålen förevisas för domaren

c) Bedömning:

Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och övertygande, och hunden därvid visar ett positivt spår-beteende.

Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremål, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför skäligt poängavdrag. Om föraren kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar spåret och därvid hålls tillbaka av föraren, ska domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte denna domaranvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren. Är spåret från start till slut inte utarbetat inom 15 min så avbryts spårarbetet av domaren. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså ”upptag” och ”påvisning”. Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedömes. Felpåvisningar ingår i bedömningen av respektive sträcka.

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål.

Fördelningen av poäng för att hålla spåret på sträckorna ska svara mot längden och svårighetsgraden. Bedömningen av de enskilda sträckorna görs med hjälp av betygsnivåer och poäng. Om hunden inte spårar (uppehåller sig längre tid på samma ställe utan att spåra) kan spåret avbrytas, även om hunden befinner sig på spåret.

IPO/BHP 2 Avdelning B

Moment 1:	Fritt följ	10 poäng
Moment 2:	Sättande under marsch	10 poäng
Moment 3:	Platsläggande med inkallning	10 poäng
Moment 4:	Ställande under marsch	10 poäng
Moment 5:	Apporterering på slät mark	10 poäng
Moment 6:	Apporterering över häck	15 poäng
Moment 7:	Apporterering över A-hinder	15 poäng
Moment 8:	Framåtsändande med platsläggande	10 poäng
Moment 9:	Platsliggande med störning	10 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

Domaren ger anvisning för start av varje moment. Allt övrigt, som vändningar, halter, byten av gångart osv. ska utföras utan anvisning.

Kommandona framgår av dessa regler. Kommandona ska ges i normalt röstläge, vara korta och bestå av ett enda ord. De kan ges på vilket språk som helst, men ska dock för samma funktion vara de samma. Om en hund inte utför ett moment, eller en del av ett moment, efter det tredje givna kommandot, avbryts det pågående momentet utan bedömning. Vid inkallning kan i stället för kommandot "HIT" användas hundens namn. Hundens namn i förbindelse med kommando betraktas som dubbelkommando.

I utgångsställning sitter hunden tätt intill och rakt vid förarens vänstra sida, med hundens skuldra i höjd med förarens knä. Alla moment startar och slutar med utgångsställning. Intagande av utgångsställning är bara tillåtet en gång vid starten av varje moment. Ett kort beröm är bara tillåtet efter avslutningen av varje moment och bara i utgångsställning. Därefter kan föraren inta en ny utgångsställning. Under alla omständigheter ska det vara ett tydligt intervall (ca 3 sek) mellan beröm och ny start.

Från utgångsställningen följer den s.k. Inledningen. Föraren ska då gå minst 10 och högst 15 steg innan kommandot för momentets utförande ges. Mellan momentdelarna "sittande framför" och "avslutning" samt vid framkomsten till den sittande, stående eller liggande hunden ska det innan avgivande av ytterligare kommando vara en tydlig paus (ca 3 sek). Vid avhämtning kan föraren gå fram till hunden antingen framifrån eller genom att gå bakom.

Fritt följ ska också visas vid förflyttningar mellan momenten. Även vid avhämtning av apportbockar ska hunden följa föraren. Uppmjukning eller lek är inte tillåtet.

Föraren ska utföra helomvändningen åt vänster. Vid helomvändningen kan hunden antingen gå runt bakom föraren eller backa framför föraren, utförandet ska vara lika under samma prov.

Efter att hunden har "suttit framför", kan den inta utgångsställning genom att antingen gå bakom föraren eller ansluta direkt till vänster sida.

Häcken ska ha en höjd av 100 cm och en bredd av 150 cm. A-hindret består av två, på den översta delen förbundna, klättermurar med en bredd av 150 cm och en höjd av 191 cm. På marken står bägge väggarna så långt från varandra att A-hindret har en höjd av 180 cm mätt lodrätt. Hela A-hindrets oavsida ska vara försedd med en halksäker beläggning.

På väggarna ska på den översta halvan vara anbringade 3 st. 24/48 mm lister. Alla hundar vid ett prov ska hoppa över samma hinder.

Vid apportering är endast apportbockar av trä och av föreskriven vikt (slät mark - 1000 g, häck och A-hinder 650 g) tillåtna. De apportbockar som ställs till disposition av arrangören ska användas av alla deltagare. Det är inte tillåtet, att hunden före apporteringstillfället har haft apportbocken i munnen.

Skulle föraren glömma ett moment så uppmanar domaren (utan poängavdrag) föraren att visa det glömda momentet.

1. Fritt följ

10 poäng

a) Kommando: "FOT"

Kommandot är bara tillåtet vid marschanträde och vid byte av gångart.

b) Utförande:

Föraren beger sig med sin hund under fritt följ till domaren, sätter hunden och presenterar sig. Från utgångsställning ska hunden, på kommandot "FOT", uppmärksam, glatt och rakt följa föraren, med skuldran i höjd med förarens vänstra knä och vid halt sätta sig självständigt, snabbt och rakt. Vid starten av momentet går föraren med sin hund 50 steg rakt fram, utan att göra uppehåll, efter helomvändningen och ytterligare 10 till 15 steg ska föraren visa språngmarsch och långsam marsch (minst 10 steg vardera). Övergången från språngmarsch till långsam marsch ska utföras utan mellansteg. De olika gångarterna ska tydligt skilja sig från varandra i hastighet. Under vanlig marsch utförs sedan minst en höger-, en vänster- och en helomvändning. En halt ska visas minst en gång i normalt tempo. Medan föraren första gången går med sin hund rakt fram, avges två skott (kaliber 6 mm) med ett tidsintervall på 5 sek och på ett avstånd av minst 15 steg. Hunden ska förhålla sig skottoberörd. Vid avslutningen av momentet går föraren med sin hund på anvisning från domaren genom en grupp bestående av minst fyra personer, som rör sig runt. Föraren ska dessutom tillsammans med sin hund gå runt en person i högervarv och en person i vänstervarv, samt göra minst en halt i gruppen. Domaren kan kräva en upprepning. Föraren och hunden lämnar gruppen och intar utgångsställning.

c) Bedömning:

Om hunden går för långt fram, avviker ut åt sidan, drar sig efter, sätter sig långsamt eller tvekan, får extrakommandon eller kroppshjälper, visar ouppmärksamhet i alla gångarter och vändningar och/eller visar sig tryckt så medför detta skälligt poängavdrag.

2. Sättande under marsch

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg ska hunden på kommandot "SITT" genast sätta sig i marschriktningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart

eller ser tillbaka. Efter ytterligare 30 steg stannar föraren och vänder sig genast om mot sin lugnt sittande hund. På anvisning från domaren går föraren tillbaka till sin hund och ställer sig på dennes högra sida.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, sätter sig långsamt eller är orolig och ouppmärksam under sittandet så medför detta skäligt poängavdrag. Om hunden i stället för att sätta sig lägger sig eller står, dras härför 5 poäng.

3. Platsläggande med inkallning

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "PLATS", "HIT", "FOT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg ska hunden på kommandot "PLATS" genast lägga sig i marschriktningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart eller ser sig tillbaka. Föraren går ytterligare 30 steg rakt fram, stannar och vänder sig genast om mot sin lugnt liggande hund. På anvisning från domaren kallar föraren in sin hund med kommandot "HIT" eller hundens namn. Hunden ska glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot "FOT" ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, lägger sig långsamt, ligger oroligt, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. Om hunden sitter eller står efter kommandot "PLATS" dras 5 poäng härför.

4. Ställande under marsch

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "STÅ", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg ska hunden på kommandot "STÅ" genast ställa sig i marschriktningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart

eller ser tillbaka. Efter ytterligare 30 steg stannar föraren och vänder sig genast om mot sin lugnt stående hund. På anvisning från domaren går föraren direkt tillbaka till sin hund och ställer sig på dennes högra sida. Efter ca 3 sek ska hunden, efter anvisning från domaren och på kommandot "SITT", sätta sig snabbt och rakt.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, går vidare vid kommandot, står oroligt, följer efter, är orolig vid förarens återkomst eller sätter sig långsamt vid avslutningen så medför detta skäligt poängavdrag. Sitter eller ligger hunden efter kommandot "STÅ" dras härför 5 poäng.

5. Apportering på slät mark

10 poäng

a) Kommando: "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 1000 g) ca 10 steg. Kommandot "APPORT" får först ges när apportbocken ligger stilla. Den lugnt och fritt bredvid föraren sittande hunden ska på kommandot "APPORT" snabbt och direkt springa ut till apporten, genast ta upp den och snabbt och direkt bära den tillbaka till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot "LOSS". Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm.

På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag.

Det gör även om apportbocken kastas för kort, eller om föraren ger hunden hjälper också utan att ändra sin plats. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig". Apporterar hunden inte så bedöms momentet med 0 poäng.

6. Apportering över häck (100 cm)

15 poäng

a) Kommando: "HOPP", "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Föraren intar med sin hund utgångsställning på ett avstånd av minst 5 steg från häcken. Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 650 g) över en 100 cm hög häck. Kommandot "HOPP" får ges först när apportbocken ligger stilla. Den vid sidan av föraren lugnt och fritt sittande hunden, ska på kommandona "HOPP" och "APPORT" (kommandot "APPORT" ska ges under hoppet) hoppa fritt över häcken, springa snabbt och direkt till apporten, genast ta upp den, genast hoppa fritt tillbaka över häcken och bära apportbocken snabbt och direkt till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot "LOSS". Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm. På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, hoppar och springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, hoppar långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. För lätt beröring av häcken drages upp till 1 poäng per hopp, för islag upp till 2 poäng per hopp.

Poänguppdelning för Apportering över häck:

Uthopp	Apportering	Återhopp
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet är bara möjlig, när minst två av de tre delarna (uthopp – apportering – återhopp) är utförda.

Hopp och apportering utan anmärkning = 15 poäng
Ut- eller återhopp inte utfört, apportering utan anmärkning = 10 poäng
Ut- och återhopp utan anmärkning, apportering inte utförd = 10 poäng

Om apportbocken ligger mycket snett eller dåligt synlig för hunden, har föraren möjlighet att efter förfrågan eller på anvisning från domaren kasta om apporten, utan poängavdrag. Härunder ska hunden förbli sittande.

Om föraren ger hjälp också utan att ändra sin plats så medför detta skäligt poängavdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedömes momentet som "Bristfällig".

7. Apportering över A-hinder (180 cm)

15 poäng

a) Kommando: "HOPP", "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Föraren intar med sin hund utgångsställning på ett avstånd av minst 5 steg från A-hindret. Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 650 g) över A-hindret.

Den vid sidan av föraren lugnt och fritt sittande hunden ska på kommandona "HOPP" och "APPORT" (kommandot "APPORT" ska ges under hoppet) klättra över A-hindret, springa snabbt och direkt till apporten, genast ta upp den, genast klättra tillbaka över A-hindret och bära apportbocken snabbt och direkt till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot "LOSS". Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm.

På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, hoppar och springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, hoppar långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag.

Poänguppdelning för Apportering över A-hinder:

Uthopp	Apportering	Återhopp
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet är bara möjlig, när minst två av de tre delarna (uthopp – apportering – återhopp) är utförda.

Hopp och apportering utan anmärkning	= 15 poäng
Ut- eller återhopp inte utfört, apportering utan anmärkning	= 10 poäng
Ut- och återhopp utan anmärkning, apportering inte utförd	= 10 poäng

Om apportbocken ligger mycket snett eller dåligt synlig för hunden, har föraren möjlighet att efter förfrågan eller på anvisning från domaren kasta om apporten, utan poängavdrag. Härunder ska hunden förbli sittande.

Om föraren ger hjälp också utan att ändra sin plats så medför detta skäligt poängavdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedömes momentet som "Bristfällig".

8. Framåtsändande med platsläggande **10 poäng**

a) Kommando: "FRAMÅT", "PLATS", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram i den anvisade riktningen. Efter 10 – 15 steg ger föraren kommandot "FRAMÅT" samtidigt med att han en gång höjer armen och stannar. Härpå ska hunden målmedvetet, i rak linje och i snabb gångart avlägsna sig minst 30 steg i den angivna riktningen. På anvisning från domaren ger föraren kommandot "PLATS", på vilket hunden genast ska lägga sig. Föraren får hålla sin arm riktningsgivande lyftad tills hunden har lagt sig. Efter anvisning från domaren går föraren fram till sin hund och ställer sig till höger om den. Efter ca 3 sek, på anvisning från domaren och på kommandot "SITT", ska hunden snabbt och rakt sätta sig upp i utgångsställning.

c) Bedömning:

Om föraren springer med hunden, eller om hunden gör fel under inledningen, springer för långsamt ut, avviker kraftigt i sidled, avlägsnar sig för kort sträcka, lägger sig tvekan eller för tidigt, ligger oroligt resp. ställer/sätter sig för tidigt vid avhämtningen så medför detta skäligt poängavdrag.

9. Platsliggande med störning **10 poäng**

a) Kommando: "PLATS", "SITT"

b) Utförande:

Innan en annan hund påbörjar avdelning B lägger föraren sin hund, från utgångsställning, med kommandot "PLATS" på ett av domaren anvisat ställe.

Föraren får inte lämna kvar koppel eller något som helst annat föremål. Därefter går föraren, utan att se tillbaka, inom provområdet minst 30 steg bort från hunden och blir lugnt stående synlig för hunden, med ryggen mot denne.

Hunden ska utan påverkan från föraren lugnt ligga kvar, medan den andra hunden utför momenten 1 till 7. På anvisning från domaren går föraren fram till sin hund och ställer sig på dennes högra sida.

Efter ca 3 sek ska hunden, efter anvisning från domaren och på kommandot "SITT", snabbt och rakt sätta sig upp i utgångsställning.

c) Bedömning:

Om föraren betar sig oroligt eller ger andra dolda hjälper, eller om ligger oroligt resp. ställer/sätter sig för tidigt vid avhämtningen så medför detta skäligt poängavdrag. Står eller sitter hunden, men förblir på platsen för läggandet görs en delbedömning. Avlägsnar sig hunden mera än 3 meter från platsen för läggandet innan den andra hunden har avslutat moment 4 så bedöms momentet med 0 poäng. Lämnar hunden platsen för läggandet efter avslutningen av moment 4 så görs en delbedömning. Kommer hunden föraren till mötes vid avhämtningen så dras upp till 3 poäng.

IPO/BHP 2 Avdelning C

Moment 1:	Rondering	5 poäng
Moment 2:	Bevakning och ståndskall	10 poäng
Moment 3:	Förhindrande av flyktförsök av figuranten	10 poäng
Moment 4:	Avvärijande av angrepp under bevakningsfasen	20 poäng
Moment 5:	Rygtransport	5 poäng
Moment 6:	Överfall på hunden under rygtransport	30 poäng
Moment 7:	Angrepp på hunden under rörelse	20 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

På en lämplig plats uppställs på långsidorna, förskjutna i sidled, 6 gömslen, 3 på var sida (se skiss). De nödvändiga markeringarna ska vara väl synliga för föraren, domare och figurant.

Figuranten ska vara utrustad med skyddsdräkt, skyddsärm och en softstock. Skyddsärmen ska vara försedd med en bitvulst, vars överdrag är framställt av naturfärgat jute.

Om det är nödvändigt för figuranten att bevara ögonkontakt med hunden behöver han inte ovillkorligen stå stilla i bevakningsfasen. Han får dock inte inta en hotande ställning och heller inte göra värjande rörelser. Han ska täcka sin kropp med skyddsärmen. Sättet, på vilket föraren tar softstocken från figuranten, står föraren fritt att välja. (Se också reglernas sida 17 ”Bestämmelser för figuranter”).

Bara en figurant är nödvändig vid ett prov, oavsett klass. Från och med 6 deltagande hundar i samma klass måste dock användas två figuranter. Inom samma klass ska användas samma figurant/figuranter för alla förare.

Hundar, som inte är i hand på föraren, som efter skyddsmomenten inte släpper eller släpper först efter en aktiv insats från förarens sida eller som biter på andra ställen än i skyddsärmen, ska diskvalificeras. De ges heller ingen DSB-bedömning.

Avdelning C avbryts för de hundar, som misslyckas i ett skyddsmoment eller låter sig jagas på flykt. De ges ingen bedömning, förutom av DSB.

Kommandot “LOSS” är tillåtet en gång vid alla skyddsmoment.

Se nedanstående tabell över poängavdrag vid bedömningen av släppande.

Långsamt släppande	Släpper genast vid första extrakommandot	Släpper långsamt vid första extrakommandot	Släpper genast vid andra extrakommandot	Släpper långsamt vid andra extrakommandot	Släpper inte efter andra extrakommandot resp. ytterligare påverkan
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Diskvalifikation

1. Rondering

5 poäng

a) Kommando: “SÖK”, “HIT” (kommandot “HIT” kan också ges i förbindelse med hundens namn)

b) Utförande:

Figuranten befinner sig, utom synhåll för hunden, i sista gömslet. Föraren ställer upp med sin hund under fritt följ mellan andra och tredje gömslet, så att fyra sidoslag är möjliga. På anvisning från domaren startar avdelning C. På ett kort kommando “SÖK” och ett tecken med höger eller vänster arm, som kan upprepas, ska hunden snabbt lämna föraren och springa målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt det anvisade gömslet. När hunden utfört ett sidoslag kallar föraren hunden till sig med kommandot “HIT” och dirigerar den i farten ut till nästa gömsle med armtecken och ett förnyat kommando “SÖK”. Föraren rör sig i normal marsch på en tänkt mittlinje, som han inte får lämna under ronderingen.

Hunden ska hela tiden befinna sig framför föraren. När hunden har nått figurantens gömsle, ska föraren stanna. Kommandon är härefter inte tillåtna.

c) Bedömning:

Om hunden visar inskränkningar i förighet eller inte springer snabbt, målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt gömslena så medför detta skäligt poängavdrag.

2. Bevakning och Ståndskall

10 poäng

a) Kommando: "HIT", "FOT"

b) Utförande:

Hunden ska aktivt och uppmärksamt bevaka figuranten och ge ihållande ståndskall. Hunden får varken hoppa på eller bita figuranten. Efter ca 20 sek ståndskall går föraren på anvisning från domaren fram till 5 steg från gömslet. På anvisning från domaren kallar föraren in sin hund till utgångsställning.

c) Bedömning:

Hunden ska fram till kommandot ge ihållande, kraftfullt ståndskall och ivrigt bevaka figuranten, oberörd av domaren eller den annalkande föraren.

Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag. För ett ihållande ståndskall ges 5 poäng. För ett svagt ståndskall dras 2 poäng, bevakar hunden figuranten uppmärksamt, men utan att skälla, dras 5 poäng. Om hunden besvärar figuranten, t.ex. genom att stöta till eller hoppa på denne osv. dras upp till 2 poäng, vid kraftigt bett dras upp till 9 poäng. Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att lämna mittlinjen, kan hunden ännu en gång sändas till figuranten. Stannar hunden nu vid figuranten, kan avdelning C fortsätta. Momentet bedöms dock som "Bristfällig". Låter hunden inte sig dirigeras till figuranten igen eller om den lämnar figuranten på nytt, avbryts avdelning C. Kommer hunden föraren till mötes vid dennes framkomst till gömslet, eller kommer den till föraren före inkallningen, delbedöms momentet som "Bristfällig".

3. Förhindrande av flyktförsök av figuranten

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "PLATS", "LOSS"

b) Utförande:

På anvisning från domaren beordrar föraren ut figuranten ur gömslet. Figuranten beger sig i normal marsch till den markerade utgångspunkten för flyktförsöket. På anvisning från domaren går föraren med sin hund under fritt följ till den markerade bevakningspositionen för flyktförsöket.

Avståndet mellan figuranten och hunden ska vara 5 steg. Föraren lägger sin hund för bevakning och går själv bort till gömslet.

Han har ögonkontakt med sin hund, med figuranten och med domaren. På domarens anvisning gör figuranten ett flyktt försök. Hunden ska, utan tvekan, självständigt och med ett energiskt och kraftigt bett, effektivt förhindra flyktt försöket. Den får härunder bara bita i skyddsärmen. På anvisning från domaren står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas att hunden effektivt förhindrar flyktt försöket med en snabb, energisk reaktion och förföljande med kraftigt bett, att den har ett fullt och lugnt bett fram till släppandet och visar en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag. Om hunden ligger kvar, eller om den inte inom ca 20 steg har förhindrat flykten genom att bita tag i och hålla fast figuranten, avbryts avdelning C.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden lämnar figuranten eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

4. Avvärijande av angrepp under bevakningsfasen

20 poäng

a) Kommando: "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Efter en bevakningsfas på ca 5 sek gör figuranten, på anvisning från domaren, ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren ska hunden försvara sig med energiskt och kraftigt bett. Hunden får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit tilldelas den 2 slag. Endast slag på skuldrorna och området vid manken är tillåtna. På domarens anvisning står figuranten still.

Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "FOT" in den till utgångsställning. Softstocken tas inte från figuranten.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygs-nivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som "Bristfällig".

Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

5. Ryggtransport

5 poäng

a) Kommando: "FOT"

b) Utförande:

I anslutning till moment 4 följer en ryggtransport av figuranten över en sträcka på ca 30 steg. Domaren bestämmer transportens förlopp. Föraren beordrar figuranten att gå framåt och följer efter på 5 stegs avstånd bakom figuranten med hunden lös vid sidan under fritt följ, hunden ska uppmärksam iakta figuranten. Avståndet 5 steg ska hållas under hela ryggtransporten.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas uppmärksam iakttagande av figuranten, exakt fotgående och hållande av avståndet 5 steg. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

6. Överfall under rygtransport

30 poäng

a) Kommando ”LOSS”, ”FOT”

b) Utförande:

Under rygtransporten görs, på anvisning från domaren, utan att stanna ett överfall på hunden. Utan påverkan från föraren och utan att tveka ska hunden försvära sig genom energiskt och kraftigt bett. Hunden får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit fast ska föraren stanna på den plats där han då befinner sig. På domarens anvisning står figuranten still. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando ”LOSS” vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon ”LOSS”. Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den.

Då föraren ger kommandot ”LOSS” ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot ”FOT” in den till utgångsställning. Softstocken tas från figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando ”FOT” är tillåtet. Hunden ska gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren. Hunden ska under transporten uppmärksam iaktta figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler del 1 av avdelning C som avslutad.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygs-nivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som ”Bristfällig”.

Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

7. Angrepp på hunden under rörelse

20 poäng

a) Kommando: "SITT", "REVIR", "LOSS", "FOT", "FOT"

b) Utförande:

Föraren blir med sin hund anvisad ett markerat ställe på mittlinjen, i höjd med första gömslet. Hunden kan hållas i halsbandet, men får därvid inte stimuleras av föraren.

På anvisning från domaren träder den med softstock försedda figuranten ut från ett gömsle och springer till mittlinjen, springer sedan mot föraren och hunden och gör, under avgivande av skrämmande ljud och med kraftigt hotfulla rörelser, ett frontalangrepp.

Då figuranten är 50-40 steg från föraren och hunden ger föraren på anvisning från domaren kommandot "REVIR" och släpper samtidigt hunden.

Hunden ska utan tvekan avvärja angreppet genom energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. Föraren själv får inte lämna sin plats. På anvisning från domaren upphör figuranten med angreppet. Hunden ska då genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt.

På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "FOT" in den till utgångsställning. Softstocken tas från figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "FOT" är tillåtet. Hunden ska gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren.

Hunden ska under transporten uppmärksamt iaktta figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler avdelning C som avslutad. På anvisning från domaren kopplas hunden, därefter tillkännages bedömningen.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas energiskt försvar med kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygs-nivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som "Bristfällig". Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

IPO/BHP 3

Indelas i:	Avdelning A	100 poäng
	Avdelning B	100 poäng
	Avdelning C	100 poäng
	Totalt	300 poäng

IPO/BHP 3 Avdelning A

Icke-förarspår, minst 600 steg, 5 sträckor, 4 vinklar (ca 90°), 3 föremål, minst 60 min gammalt, tid för utarbetandet 20 min.

Spårarbete	80 poäng
Föremål (7 + 7+ 6)	20 poäng
Totalt	100 poäng

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige bestämmer spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren ska läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller läggas med samma intervall. Startpunkten för spåret ska vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten.

En ytterligare lottdragning mellan deltagarna om startordningen förrättas efter spårens utläggande i närvaro av domaren.

Spårläggaren ska, innan spåret lägges, uppvisa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Det får bara användas föremål, som har varit grundligt utsatta (i minst 30 min) för spårläggarens vittring. Spårläggaren gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan i den anvisade riktningen. Utläggningen av spåret ska ske i normal gångart utan skrapande eller stampande. Det ska dock göras möjligt för hunden att utarbeta vinklarna utan avbrott. Det första föremålet lägges efter minst 100 steg på första eller andra sträckan, det andra föremålet på andra eller tredje sträckan och det tredje föremålet vid slutet av spåret. Föremålen ska läggas under gång vid utläggandet av spåret.

Efter utläggandet av sista föremålet ska spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning. Vid läggandet av ett spår ska användas olika föremål (material: t.ex. läder/skinn, tyg, trä). Föremålen ska vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget.

Alla föremål ska vara försedda med nummer som överensstämmer med numret på spårskylten/flaggan. Under utläggandet av spåret ska föraren och hunden uppehålla sig utom synhåll.

Under hundens arbete får domaren, spårläggaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som det är tillåtet teamet (förare och hund) att spåra i.

a) Kommando: ”SPÅR”

Kommandot ”SPÅR” är tillåtet vid spårets start och efter första och andra föremålet.

b) Utförande:

Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spårlinan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller i spårselens fästansordning (tillåtna är bröstsele eller Böttgerssele, utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i utgångsställning till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, ska varje form av tvång undvikas. På anvisning från domaren föres hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släppes på spåret. Hunden ska vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vittringen. Hunden ska sedan med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet 10 m ska hållas även vid frispår. Spårlinan får vara löst hängande, så länge föraren inte släpper den. Hunden ska utarbeta vinklarna säkert. Efter vinkeln ska hunden fortsätta spåret i samma tempo. Så snart hunden har funnit ett föremål, ska den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålen tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren.

Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (också omväxlande). När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Härefter tar föraren upp spårlinan igen och fortsätter spåret med sin hund. Efter avslutningen av spåret ska de funna föremålen förevisas för domaren

c) Bedömning:

Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och övertygande, och hunden därvid visar ett positivt spårarbete. Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremål, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför skäligt poängavdrag. Om föraren kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar spåret och därvid hålls tillbaka av föraren, ska domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte denna domaranvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren. Är spåret från start till slut inte utarbetat inom 20 min så avbryts spårarbetet av domaren. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså ”upptag” och ”påvisning”. Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedömes. Felpåvisningar ingår i bedömningen av respektive sträcka.

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål.

Fördelningen av poäng för att hålla spåret på sträckorna ska svara mot längden och svårighetsgraden.

Bedömningen av de enskilda sträckorna görs med hjälp av betygsnivåer och poäng. Om hunden inte spårar (uppehåller sig längre tid på samma ställe utan att spåra) kan spåret avbrytas, även om hunden befinner sig på spåret.

IPO/BHP 3 Avdelning B

Moment 1:	Fritt följ	10 poäng
Moment 2:	Sättande under marsch	10 poäng
Moment 3:	Platsläggande med inkallning	10 poäng
Moment 4:	Ställande under språngmarsch	10 poäng
Moment 5:	Apportering på slät mark	10 poäng
Moment 6:	Apportering över häck	15 poäng
Moment 7:	Apportering över A-hinder	15 poäng
Moment 8:	Framåtsändande med platsläggande	10 poäng
Moment 9:	Platsliggande med störning	10 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

Domaren ger anvisning för start av varje moment. Allt övrigt, som vändningar, halter, byten av gångart osv. ska utföras utan anvisning.

Kommandona framgår av dessa regler. Kommandona ska ges i normalt röstläge, vara korta och bestå av ett enda ord. De kan ges på vilket språk som helst, men ska dock för samma funktion vara de samma. Om en hund inte utför ett moment, eller en del av ett moment, efter det tredje givna kommandot, avbryts det pågående momentet utan bedömning. Vid inkallning kan i stället för kommandot "HIT" användas hundens namn. Hundens namn i förbindelse med kommando betraktas som dubbelkommando.

I utgångsställning sitter hunden tätt intill och rakt vid förarens vänstra sida, med hundens skuldra i höjd med förarens knä. Alla moment startar och slutar med utgångsställning. Intagande av utgångsställning är bara tillåtet en gång vid starten av varje moment. Ett kort beröm är bara tillåtet efter avslutningen av varje moment och bara i utgångsställning. Därefter kan föraren inta en ny utgångsställning. Under alla omständigheter ska det vara ett tydligt intervall (ca 3 sek) mellan beröm och ny start.

Från utgångsställningen följer den s.k. Inledningen. Föraren ska då gå minst 10 och högst 15 steg innan kommandot för momentets utförande ges.

Mellan moment delarna "sittande framför" och "avslutning" samt vid framkomsten till den sittande, stående eller liggande hunden ska det innan avgivande av ytterligare kommando vara en tydlig paus (ca 3 sek). Vid avhämtning kan föraren gå fram till hunden antingen framifrån eller genom att gå bakom.

Fritt följ ska också visas vid förflyttningar mellan momenten. Även vid avhämtning av apportbockar ska hunden följa föraren. Uppmjukning eller lek är inte tillåtet.

Föraren ska utföra helomvändningen åt vänster. Vid helomvändningen kan hunden antingen gå runt bakom föraren eller backa framför föraren, utförandet ska vara lika under samma prov.

Efter att hunden har ”suttit framför”, kan den inta utgångsställning genom att antingen gå bakom föraren eller ansluta direkt till vänster sida.

Häcken ska ha en höjd av 100 cm och en bredd av 150 cm. A-hindret består av två, på den översta delen förbundna, klättermurar med en bredd av 150 cm och en höjd av 191 cm. På marken står bägge väggarna så långt från varandra att A-hindret har en höjd av 180 cm mätt lodrätt. Hela A-hindrets ovalsida ska vara försedd med en halksäker beläggning. På väggarna ska på den översta halvan vara anbringade 3 st. 24/48 mm lister. Alla hundar vid ett prov ska hoppa över samma hinder.

Vid apportering är endast apportbockar av trä och av föreskriven vikt (slät mark - 2000 g, häck och A-hinder 650 g) tillåtna. De apportbockar som ställs till disposition av arrangören ska användas av alla deltagare. Det är inte tillåtet, att hunden före apporteringmomenten har haft apportbocken i munnen.

Skulle föraren glömma ett moment så uppmanar domaren (utan poängavdrag) föraren att visa det glömda momentet.

1. Fritt följ

10 poäng

a) Kommando: “FOT”

Kommandot är bara tillåtet vid marschanträde och vid byte av gångart.

b) Utförande:

Föraren beger sig med sin hund under fritt följ till domaren, sätter hunden och presenterar sig. Från utgångsställning ska hunden, på kommandot “FOT”, uppmärksam, glatt och rakt följa föraren, med skuldran i höjd med förarens vänstra knä och vid halt sätta sig självständigt, snabbt och rakt. Vid starten av momentet går föraren med sin hund 50 steg rakt fram, utan att göra uppehåll, efter helomvändningen och ytterligare 10 till 15 steg ska föraren visa språngmarsch och långsam marsch (minst 10 steg vardera). Övergången från språngmarsch till långsam marsch ska utföras utan mellansteg.

De olika gångarterna ska tydligt skilja sig från varandra i hastighet. Under vanlig marsch utförs sedan minst en höger-, en vänster- och en helomvändning. En halt ska visas minst en gång i normalt tempo. Medan föraren första gången går med sin hund rakt fram, avges två skott (kaliber 6 mm) med ett tidsintervall på 5 sek och på ett avstånd av minst 15 steg. Hunden ska förhålla sig skottoberörd. Vid avslutningen av momentet går föraren med sin hund på anvisning från domaren genom en grupp bestående av minst fyra personer, som rör sig runt. Föraren ska dessutom tillsammans med sin hund gå runt en person i högervarv och en person i vänstervarv, samt göra minst en halt i gruppen. Domaren kan kräva en upprepning. Föraren och hunden lämnar gruppen och intar utgångsställning.

c) Bedömning (gäller för alla gångarter):

Om hunden går för långt fram, avviker ut åt sidan, drar sig efter, sätter sig långsamt eller tvekande, får extrakommandon eller kroppshjälper, visar ouppmärksamhet i gångarter och vändningar och/eller visar sig tryckt så medför detta skäligt poängavdrag.

2. Sättande under marsch

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg ska hunden på kommandot "SITT" genast sätta sig i marschriktningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart eller ser tillbaka. Efter ytterligare 30 steg stannar föraren och vänder sig genast om mot sin lugnt sittande hund. På anvisning från domaren går föraren tillbaka till sin hund och ställer sig på dennes högra sida.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, sätter sig långsamt eller är orolig och ouppmärksam under sittandet så medför detta skäligt poängavdrag. Om hunden i stället för att sätta sig lägger sig eller står, dras härför 5 poäng.

3. Platsläggande med inkallning

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "PLATS", "HIT", "FOT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg i normal marsch följer ytterligare 10-15 steg i språngmarsch. Därefter ska hunden på kommandot "PLATS" genast lägga sig i marschriktningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart eller ser sig tillbaka.

Föraren går ytterligare ca 30 steg rakt fram, stannar och vänder sig genast om mot sin lugnt liggande hund. På anvisning från domaren kallar föraren in sin hund med kommandot "HIT" eller hundens namn. Hunden ska glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot "FOT" ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, lägger sig långsamt, ligger oroligt, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. Om hunden sitter eller står efter kommandot "PLATS" dras 5 poäng härför.

4. Ställande under språngmarsch

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "STÅ", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning springer föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg i språngmarsch ska hunden på kommandot "STÅ" genast ställa sig i marschriktningen, utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar gångart eller ser tillbaka. Efter ytterligare 30 steg stannar föraren och vänder sig genast om mot sin lugnt stående hund. På anvisning från domaren kallar föraren in sin hund med kommandot "HIT" eller hundens namn. Hunden ska glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot "FOT" ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel under inledningen, går vidare vid kommandot, står oroligt, följer efter, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. Sitter eller ligger hunden efter kommandot "STÅ" dras härför 5 poäng.

5. Apportering på slät mark

10 poäng

a) Kommando: "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 2000 g) ca 10 steg.

Kommandot "APPORT" får först ges när apportbocken ligger stilla.

Den lugnt och fritt bredvid föraren sittande hunden ska på kommandot "APPORT" snabbt och direkt springa ut till apporten, genast ta upp den och snabbt och direkt bära den tillbaka till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot "LOSS". Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm. På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. Det gör även om apportbocken kastas för kort, eller om föraren ger hunden hjälper också utan att ändra sin plats. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig". Apporterar hunden inte så bedöms momentet med 0 poäng.

6. Apportering över häck (100 cm)

15 poäng

a) Kommando: "HOPP", "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Föraren intar med sin hund utgångsställning på ett avstånd av minst 5 steg från häcken. Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 650 g) över en 100 cm hög häck.

Kommandot "HOPP" får ges först när apportbocken ligger stilla. Den vid sidan av föraren lugnt och fritt sittande hunden, ska på kommandona "HOPP" och "APPORT" (kommandot "APPORT" ska ges under hoppet) hoppa fritt över häcken, springa snabbt och direkt till apporten, genast ta upp den, genast hoppa fritt tillbaka över häcken och bära apportbocken snabbt och direkt till föraren.

Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot "LOSS". Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm. På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, hoppar och springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, hoppar långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag. För lätt beröring av häcken drages upp till 1 poäng per hopp, för islag upp till 2 poäng per hopp.

Poänguppdelning för Apportering över häck:

Uthopp	Apportering	Återhopp
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet är bara möjlig, när minst två av de tre delarna (uthopp – apportering – återhopp) är utförda.

- Hopp och apportering utan anmärkning = 15 poäng
- Ut- eller återhopp inte utfört, apportering utan anmärkning = 10 poäng
- Ut- och återhopp utan anmärkning, apportering inte utförd = 10 poäng

Om apportbocken ligger mycket snett eller dåligt synlig för hunden, har föraren möjlighet att efter förfrågan eller på anvisning från domaren kasta om apporten, utan poängavdrag. Härunder ska hunden förbli sittande.

Om föraren ger hjälp också utan att ändra sin plats så medför detta skäligt poängavdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedömes momentet som "Bristfällig".

7. Apportering över A-hinder (180 cm) 15 poäng

a) Kommando: "HOPP", "APPORT", "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Föraren intar med sin hund utgångsställning på ett avstånd av minst 5 steg från A-hindret. Från utgångsställning kastar föraren en apportbock (vikt 650 g) över A-hindret.

Den vid sidan av föraren lugnt och fritt sittande hunden ska på kommandona "HOPP" och "APPORT" (kommandot "APPORT" ska ges under hoppet) klättra över A-hindret, springa snabbt och direkt till apporten, genast ta upp den, genast klättra tillbaka över A-hindret och bära apportbocken snabbt och direkt till föraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apportbocken lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apportbocken med kommandot "LOSS". Apportbocken ska efter avlämnandet hållas lugnt längs höger sida av kroppen i hängande arm. På kommandot "FOT" ska hunden snabbt och rakt sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning:

Om hunden gör fel i utgångsställning, hoppar och springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, hoppar långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta skäligt poängavdrag.

Poänguppdelning för Apportering över A-hinder:

Uthopp	Apportering	Återhopp
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet är bara möjlig, när minst två av de tre delarna (uthopp – apportering – återhopp) är utförda.

Hopp och apportering utan anmärkning	= 15 poäng
Ut- eller återhopp inte utfört, apportering utan anmärkning	= 10 poäng
Ut- och återhopp utan anmärkning, apportering inte utförd	= 10 poäng

Om apportbocken ligger mycket snett eller dåligt synlig för hunden, har föraren möjlighet att efter förfrågan eller på anvisning från domaren kasta om apporten, utan poängavdrag. Härunder ska hunden förbli sittande.

Om föraren ger hjälp också utan att ändra sin plats så medför detta skäligt poängavdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedömes momentet som "Bristfällig".

8. Framåtsändande med platsläggande

10 poäng

a) Kommando: "FRAMÅT", "PLATS", "SITT"

b) Utförande:

Från utgångsställning går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram i den anvisade riktningen.

Efter 10 – 15 steg ger föraren kommandot “FRAMÅT” samtidigt med att han en gång höjer armen och stannar. Härpå ska hunden målmedvetet, i rak linje och i snabb gångart avlägsna sig minst 30 steg i den angivna riktningen. På anvisning från domaren ger föraren kommandot “PLATS”, på vilket hunden genast ska lägga sig. Föraren får hålla sin arm riktningsgivande lyftad tills hunden har lagt sig. Efter anvisning från domaren går föraren fram till sin hund och ställer sig till höger om den. Efter ca 3 sek, på anvisning från domaren och på kommandot “SITT”, ska hunden snabbt och rakt sätta sig upp i utgångsställning.

c) Bedömning:

Om föraren springer med hunden, eller om hunden gör fel under inledningen, springer för långsamt ut, avviker kraftigt i sidled, avlägsnar sig för kort sträcka, lägger sig tvekanande eller för tidigt, ligger oroligt resp.

ställer/sätter sig för tidigt vid avhämtningen så medför detta skäligt poängavdrag.

9. Platsliggande med störning

10 poäng

a) Kommando: “PLATS”, “SITT”

b) Utförande:

Innan en annan hund påbörjar avdelning B lägger föraren sin hund, från utgångsställning, med kommandot “PLATS” på ett av domaren anvisat ställe. Föraren får inte lämna kvar koppel eller något som helst annat föremål. Därefter går föraren, utan att se tillbaka, inom provområdet minst 30 steg bort från hunden och går utom synhåll. Hunden ska utan påverkan från föraren lugnt ligga kvar, medan den andra hunden utför momenten 1 till 7. På anvisning från domaren går föraren fram till sin hund och ställer sig på dennes högra sida. Efter ca 3 sek ska hunden, efter anvisning från domaren och på kommandot “SITT”, snabbt och rakt sätta sig upp i utgångsställning.

c) Bedömning:

Om föraren betar sig oroligt eller ger andra dolda hjälper, eller om ligger oroligt resp. ställer/sätter sig för tidigt vid avhämtningen så medför detta skäligt poängavdrag. Står eller sitter hunden, men förblir på platsen för läggandet görs en delbedömning. Avlägsnar sig hunden mera än 3 meter från platsen för läggandet innan den andra hunden har avslutat moment 5 så bedöms momentet med 0 poäng. Lämnar hunden platsen för läggandet efter avslutningen av moment 5 så görs en delbedömning. Kommer hunden föraren till mötes vid avhämtningen så dras upp till 3 poäng.

IPO/BHP 3 Avdelning C

Moment 1:	Rondering	10 poäng
Moment 2:	Bevakning och ståndsfall	10 poäng
Moment 3:	Förhindrande av flyktförsök av figuranten	10 poäng
Moment 4:	Avväjande av angrepp under bevakningsfasen	20 poäng
Moment 5:	Rygtransport	5 poäng
Moment 6:	Överfall på hunden under rygtransport	15 poäng
Moment 7:	Angrepp på hunden under rörelse	10 poäng
Moment 8:	Avväjande av angrepp under bevakningsfasen	20 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

På en lämplig plats uppställs på långsidorna, förskjutna i sidled, 6 gömslen, 3 på var sida (se skiss). De nödvändiga markeringarna ska vara väl synliga för fö-
raren, domare och figurant.

Figuranten ska vara utrustad med skyddsdräkt, skyddsärm och en softstock. Skyddsärmen ska vara försedd med en bitvulst, vars överdrag är framställt av naturfärgat jute. Om det är nödvändigt för figuranten att bevara ögonkontakt med hunden behöver han inte ovillkorligen stå stilla i bevakningsfasen. Han får dock inte inta en hotande ställning och heller inte göra väjande rörelser. Han ska täcka sin kropp med skyddsärmen. Sättet, på vilket föraren tar softstocken från figuranten, står föraren fritt att välja. (Se också reglernas sida 17 "Bestäm-
melser för figuranter").

Bara en figurant är nödvändig vid ett prov, oavsett klass. Från och med 6 delta-
gande hundar i samma klass måste dock användas två figuranter. Inom samma
klass ska användas samma figurant/figuranter för alla förare.

Hundar, som inte är i hand på föraren, som efter skyddsmomenten inte släpper
eller släpper först efter en aktiv insats från förarens sida eller som biter på andra
ställen än i skyddsärmen, ska diskvalificeras. De ges heller ingen DSB-
bedömning.

Avdelning C avbryts för de hundar, som misslyckas i ett skyddsmoment eller lå-
ter sig jagas på flykt. De ges ingen bedömning, förutom av DSB.

Kommandot "LOSS" är tillåtet en gång vid alla skyddsmoment. Se nedanstående tabell över poängavdrag vid bedömningen av släppande.

Långsamt släppande	Släpper genast vid första extrakommandot	Släpper långsamt vid första extrakommandot	Släpper genast vid andra extrakommandot	Släpper långsamt vid andra extrakommandot	Släpper inte efter andra extrakommandot resp. ytterligare påverkan
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Diskvalifikation

1. Rondering

10 poäng

a) Kommando: "SÖK", "HIT" (kommandot "HIT" kan också ges i förbindelse med hundens namn)

b) Utförande:

Figuranten befinner sig, utom synhåll för hunden, i sista gömslet. Föraren ställer upp med sin hund under fritt följ framför första gömslet, så att sex sidoslag är möjliga. På anvisning från domaren startar avdelning C. På ett kort kommando "SÖK" och ett tecken med höger eller vänster arm, som kan upprepas, ska hunden snabbt lämna föraren och springa målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt det anvisade gömslet. När hunden utfört ett sidoslag kallar föraren hunden till sig med kommandot "HIT" och dirigerar den i farten ut till nästa gömsle med armtecken och ett förnyat kommando "SÖK". Föraren rör sig i normal marsch på en tänkt mittlinje, som han inte får lämna under ronderingen. Hunden ska hela tiden befinna sig framför föraren.

När hunden har nått figurantens gömsle, ska föraren stanna. Kommandon är här efter inte tillåtna.

c) Bedömning:

Om hunden visar inskränkningar i förighet eller inte springer snabbt, målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt gömslena så medför detta skäligt poängavdrag.

2. Bevakning och Ståndskall

10 poäng

a) Kommando: "HIT", "FOT"

b) Utförande:

Hunden ska aktivt och uppmärksamt bevaka figuranten och ge ihållande ståndskall. Hunden får varken hoppa på eller bita figuranten.

Efter ca 20 sek ståndsfall går föraren på anvisning från domaren fram till 5 steg från gömslet. På anvisning från domaren kallar föraren in sin hund till utgångsställning.

c) Bedömning:

Hunden ska fram till kommandot ge ihållande, kraftfullt ståndsfall och ivrigt bevaka figuranten, oberörd av domaren eller den annalkande föraren. Inskränkningar härvidlag medför skäligen poängavdrag. För ett ihållande ståndsfall ges 5 poäng. För ett svagt ståndsfall dras 2 poäng, bevakar hunden figuranten uppmärksam, men utan att skälla, dras 5 poäng. Om hunden besväras figuranten, t.ex. genom att stöta till eller hoppa på denne osv. dras upp till 2 poäng, vid kraftigt bett dras upp till 9 poäng.

Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att lämna mittlinjen, kan hunden ännu en gång sändas till figuranten.

Stannar hunden nu vid figuranten, kan avdelning C fortsätta. Momentet bedöms dock som "Bristfällig". Låter hunden inte sig dirigeras till figuranten igen eller om den lämnar figuranten på nytt, avbryts avdelning C. Kommer hunden föraren till mötes vid dennes framkomst till gömslet, eller kommer den till föraren före inkallningen, delbedöms momentet som "Bristfällig".

3. Förhindrande av flyktförsök av figuranten

10 poäng

a) Kommando: "FOT", "PLATS", "LOSS"

b) Utförande:

På anvisning från domaren beordrar föraren ut figuranten ur gömslet. Figuranten beger sig i normal marsch till den markerade utgångspunkten för flyktförsöket. På anvisning från domaren går föraren med sin hund under fritt följ till den markerade bevakningspositionen för flyktförsöket. Avståndet mellan figuranten och hunden ska vara 5 steg. Föraren lägger sin hund för bevakning och går själv bort till gömslet. Han har ögonkontakt med sin hund, med figuranten och med domaren. På domarens anvisning gör figuranten ett flyktförsök.

Hunden ska, utan tvekan, självständigt och med ett energiskt och kraftigt bett, effektivt förhindra flyktförsöket. Den får härunder bara bita i skyddsärmen. På anvisning från domaren står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den.

Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt.

c) **Bedömning:**

Som viktiga bedömningskriterier räknas att hunden effektivt förhindrar flyktförsöket med en snabb, energisk reaktion och förföljande med kraftigt bett, att den har ett fullt och lugnt bett fram till släppandet och visar en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag. Om hunden ligger kvar, eller om den inte inom ca 20 steg har förhindrat flykten genom att bita tag i och hålla fast figuranten, avbryts avdelning C.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer.

Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden lämnar figuranten eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

4. Avvärijande av angrepp under bevakningsfasen

20 poäng

a) Kommando: "LOSS", "FOT"

b) Utförande:

Efter en bevakningsfas på ca 5 sek gör figuranten, på anvisning från domaren, ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren ska hunden försvara sig med ett energiskt och kraftigt bett. Hunden får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit tilldelas den 2 slag. Endast slag på skuldrorna och området vid manken är tillåtna. På domarens anvisning står figuranten still. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden.

Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt. På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "FOT" in den till utgångsställning. Softstocken tas inte från figuranten.

c) **Bedömning:**

Som viktiga bedömningskriterier räknas snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer.

Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som "Bristfällig".

Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

5. Ryggtransport

5 poäng

a) Kommando: "FOT"

b) **Utförande:**

I anslutning till moment 4 följer en ryggtransport av figuranten över en sträcka på ca 30 steg.

Domaren bestämmer transportens förlopp. Föraren beordrar figuranten att gå framåt och följer efter på 5 stegs avstånd bakom figuranten med hunden lös vid sidan under fritt följ, hunden ska uppmärksam iakttta figuranten.

Avståndet 5 steg ska hållas under hela ryggtransporten.

c) **Bedömning:**

Som viktiga bedömningskriterier räknas uppmärksam iakttagande av figuranten, exakt fotgående och hållande av avståndet 5 steg. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

6. Överfall under ryggtransport

15 poäng

a) Kommando "LOSS", "FOT"

b) **Utförande:**

Under ryggtransporten görs, på anvisning från domaren, utan att stanna ett överfall på hunden. Utan påverkan från föraren och utan att tveka ska hunden försvara sig genom energiskt och kraftigt bett. Hunden får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit fast ska föraren stanna på den plats där han då befinner sig. På domarens anvisning står figuranten still. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden.

Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt. På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "FOT" in den till utgångsställning. Softstocken tas från figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "FOT" är tillåtet. Hunden ska gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren.

Hunden ska under transporten uppmärksamt iaktta figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler del 1 av avdelning C som avslutad.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligen poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som "Bristfällig".

Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

7. Angrepp på hunden under rörelse

10 poäng

a) Kommando: "SITT", "REVIR", "LOSS"

b) Utförande:

Föraren blir med sin hund anvisad ett markerat ställe på mittlinjen, i höjd med första gömslet. Hunden kan hållas i halsbandet, men får därvid inte stimuleras av föraren.

På anvisning från domaren träder den med softstock försedda figuranten ut från ett gömsle och springer till mittlinjen, springer sedan mot föraren och hunden och gör, under avgivande av skrämmande ljud och med kraftigt hotfulla rörelser, ett frontalangrepp.

Då figuranten är ca 60 steg från föraren och hunden ger föraren på anvisning från domaren kommandot "REVIR" och släpper samtidigt hunden. Hunden ska utan tvekan avvärja angreppet genom energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. Föraren själv får inte lämna sin plats.

På anvisning från domaren upphör figuranten med angreppet.

Hunden ska då genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden.

Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas energiskt försvar med kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till

släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligen poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer.

Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Lämnar hunden figuranten, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

8. Avvärjande av angrepp under bevakningsfasen

20 poäng

a) Kommando: "LOSS", "FOT", "FOT"

b) Utförande:

Efter en bevakningsfas på ca 5 sek gör figuranten, på anvisning från domaren, ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren ska hunden försvara sig med energiskt och kraftigt bett.

Hunden får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit tilldelas den 2 slag. Endast slag på skuldrorna och området vid manken är tillåtna. På domarens anvisning står figuranten still. Då figuranten stannat ska hunden genast släppa. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "LOSS" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren anvisning från domaren för upp till två ytterligare kommandon "LOSS". Om hunden inte släpper efter dessa kommandon (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den.

Då föraren ger kommandot "LOSS" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt.

På anvisning från domaren går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "FOT" in den till utgångsställning. Softstocken tas från figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "FOT" är tillåtet. Hunden ska gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren.

Hunden ska under transporten uppmärksamt iaktta figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler avdelning C som avslutad. På anvisning från domaren kopplas hunden, därefter tillkännages bedömningen.

c) Bedömning:

Som viktiga bedömningskriterier räknas snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Inskränkningar härvidlag medför skäligt poängavdrag.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt uppmärksam och/eller besvårar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor uppmärksamhet och/eller besvårar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedömes momentet som "Bristfällig".

Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

Spårhundsprov IPO-FH

Två icke-förarspår på vardera ca 1800 steg, 8 sträckor, 7 vinklar, 7 föremål + 1 ID-föremål (detta är inte poänggivande), ca 3 timmar gammalt, förledningsspår, tid för utarbetande = 45 min.

Poängfördelning:

	Dag 1	Dag 2	Totalt
Spårarbete	80	80	160
Föremål 6 x 3 + 1 x 2	20	20	40
Totalt	100	100	200

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige bestämmer spårens sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren ska de två dagarna läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller läggas med samma intervall.

För varje deltagare ska de bägge icke-förarspåren läggas under två på varandra följande dagar, på olika områden och av olika spårläggare.

En ytterligare lottdragning mellan deltagarna om startordningen förrättas efter spårens utläggande i närvaro av domaren.

Spårläggaren ska, innan spåret lägges, uppvisa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Det får bara användas föremål, som har varit grundligt utsatta (i minst 30 min) för spårläggarens vittring. Startstället är en tänkt 20 x 20 m ruta. Baslinjen på rutan markeras med två käppar. Spårläggaren går in i rutan ungefär vid mitten av högra eller vänstra sidan och lägger inom rutan ID-föremålet, som markerar den egentliga starten på spåret. ID-föremålet ska vara av samma beskaffenhet och storlek som föremålen på spåret. Efter ett kort uppehåll går spårläggaren sedan i normal gångart utan skrapande och stampande i den anvisade riktningen och ska därvid korsar den sida som ligger mittemot baslinjen. Det ska göras möjligt för hunden att utarbeta vinklarna utan avbrott. Sträckorna ska anpassas efter terrängen.

En sträcka ska läggas som en halvcirkel med en radie av minst tre linlängder (ca 30 m). Halvcirkeln börjar och slutar med en rät vinkel. De sju vinklarna ska utföras i normalt tempo och anpassas efter terrängen, minst två av dem ska vara spetsvinklar (30 - 60°). De olika föremålen (material: t.ex. läder/skinn, tyg, trä) kan läggas oregelbundet på alla sträckor, det sista föremålet ska läggas vid slutet av spåret. Föremålen ska läggas under gång vid utläggandet av spåret.

Efter utläggandet av sista föremålet ska spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning. Föremålen ska vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget. Alla föremål ska vara märkta med nummer som överensstämmer spårnumret. Under utläggandet av spåret ska föraren och hunden uppehålla sig utom synhåll. En halvtimme före påsläppstid ska en ytterligare spårläggare lägga ett förlednings-spår, som ska korsa två sträckor på spåret i en vinkel som inte understiger 60°. Förledningsspåret får inte korsa första eller sista sträckan, ej heller korsa samma sträcka två gånger.

Under hundens arbete får domaren, spårläggaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som det är tillåtet teamet (förare och hund) att spåra i.

a) Kommando: "SPÅR"

Kommandot "SPÅR" är tillåtet vid spårets start och efter varje föremål. Även enstaka beröm och "SPÅR"-kommandon är tillåtet, förutom i vinklarna och vid föremålen.

b) Utförande:

Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spår-linan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller i spårselens fästansordning (tillåtna är bröstsele eller Böttgerssele, utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i utgångsställning till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Domaren talar om för föraren i vilken riktning hunden ska sändas in i startrutan. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, ska varje form av tvång undvikas.

På anvisning från domaren föres hunden långsamt och lugnt till baslinjen. Föraren får beträda rutan först när den 10 m långa linan löpt ut, och då i änden av linan.

Tiden för att ta upp spåret vid ID-föremålet (= start) är begränsad till tre min. Hunden ska från ID-föremålet intensivt, lugnt och med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spår-linan. Avståndet 10 m ska hållas även vid frispår. Spår-linan får vara löst hängande, men föraren ska hålla i linan under spårarbetet. Hunden ska utarbeta vinklarna säkert.

Efter vinkeln ska hunden fortsätta spåret i samma tempo. Så snart hunden har funnit ett föremål, ska den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida.

Om föremålen tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren.

Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (också omväxlande). När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, beger sig föraren till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Härfter fortsätter föraren spåret med sin hund. Efter avslutningen av spåret ska de funna föremålen förevisas för domaren. Det är inte tillåtet att ge hunden foder under spåret. Det är tillåtet för föraren att, efter överläggning med domaren, kort avbryta spårarbetet, om han tror att han eller hunden på grund av fysiskt tillstånd och väderförhållanden (t.ex. stark hetta) behöver en kort paus. Pausen inräknas i totaltiden. Det är tillåtet för föraren att, under en paus eller vid föremål, rengöra hundens huvud, ögon och näsa.

För detta ändamål kan föraren ha med sig en våt trasa resp. en blöt svamp. Hjälpmedlen ska visas upp för domaren före spåret. Ytterligare hjälpmedel är inte tillåtna.

c) Bedömning:

För att en utbildningsbeteckning ska uppnås måste bägge spåren bedömas med minst 70 poäng.

Vid bedömningen tas inte hänsyn till arbetet för att hitta ID-föremålet.

Bedömningen börjar med upptaget av spåret. Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och övertygande, och hunden därvid visar ett positivt spårarbete. Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret.

Förnyade påsläpp, slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremål, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför skäligt poängavdrag. Om föraren kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar spåret och därvid hålls tillbaka av föraren, ska domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte denna domaranvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren. Är spåret från start till slut inte ut-arbetat inom 45 min så avbryts spårarbetet av domaren. Undantag härifrån är om hunden spårar på sista sträckan, då kan inte arbetet avbrytas på grund av överskriden tid. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså ”upptag” och ”påvisning”. Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedöms. Felpåvisningar ingår i bedömningen av resp. sträcka.

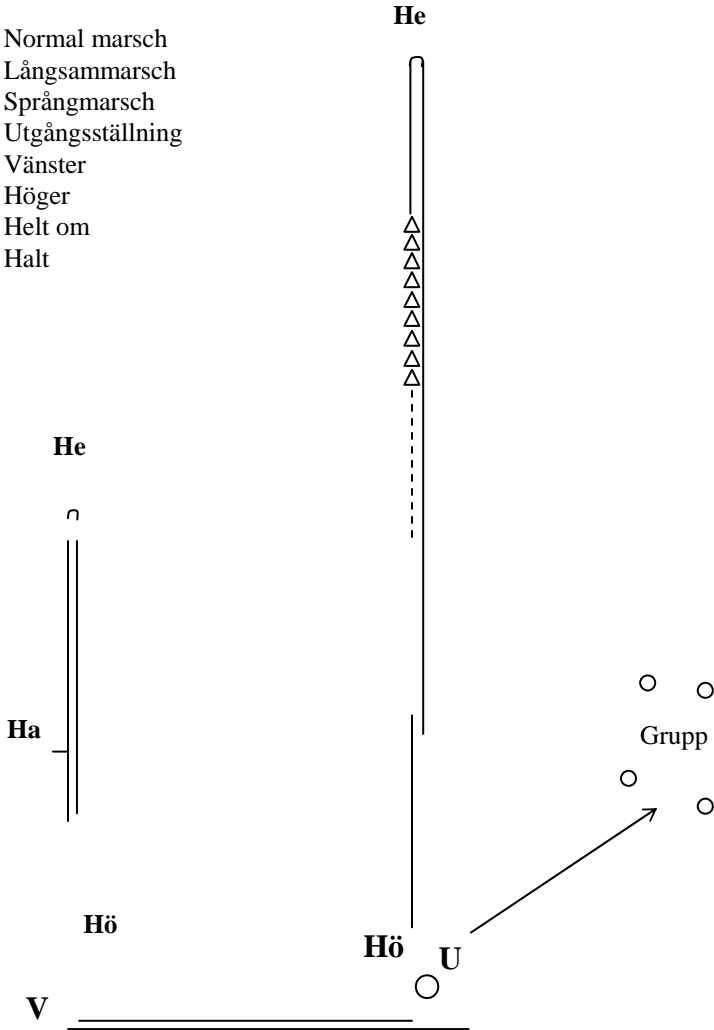
Passerade föremål ska inte utpekas för föraren.

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål.

Fördelningen av poäng för att hålla spåret på sträckorna ska svara mot längden och svårighetsgraden. Bedömningen av de enskilda sträckorna görs med hjälp av betygsnivåer och poäng. Om hunden inte spårar (uppehåller sig längre tid på samma ställe utan att spåra) kan spåret avbrytas, även om hunden befinner sig på spåret.

Fritt följ

- Normal marsch
- Långsamarsch
- △△△ Sprängmarsch
- U Utgångsställning
- V Vänster
- Hö Höger
- He Helt om
- Ha Halt

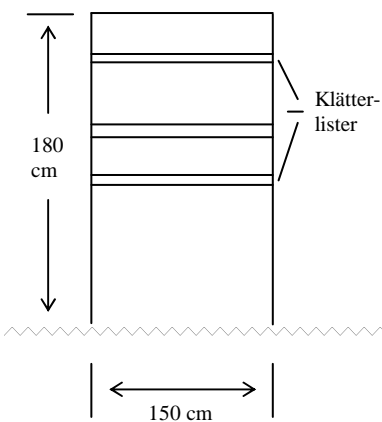

A-hinder

Fram ifrån

Höjd 180 cm

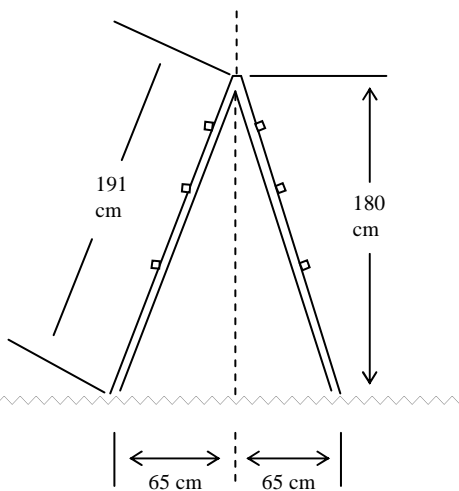
Bredd 150 cm

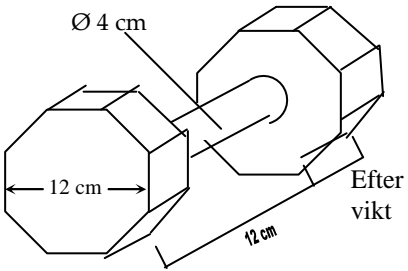
Från sidan

Sidolängd 191 cm vardera

Klätterlister 24 x 48

Apportbock

Gömsle

